

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

KARACAN

İLK
UYGARLIKLAR

İLK UYGARLIKLAR

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: Prof. Dr. **TAHSİN YAZICI**, Doç. Dr. Ali **İHSAN GENCER**,
Doç. Dr. **MEHMET ÖZSAİT**, Doç. Dr. **İSMET MİROĞLU**, **PAUL MANDRİNİ**,
ALBERTO CABADO, **EUGENIO ZOPPI**.

Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 kararı ile özellikle
ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul
öğrencilerine tavsiye edilmiştir. Bu karar
Tebliğler Dergisi'nin 12 Mart 1984 tarihli nüs-
hasında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI**, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

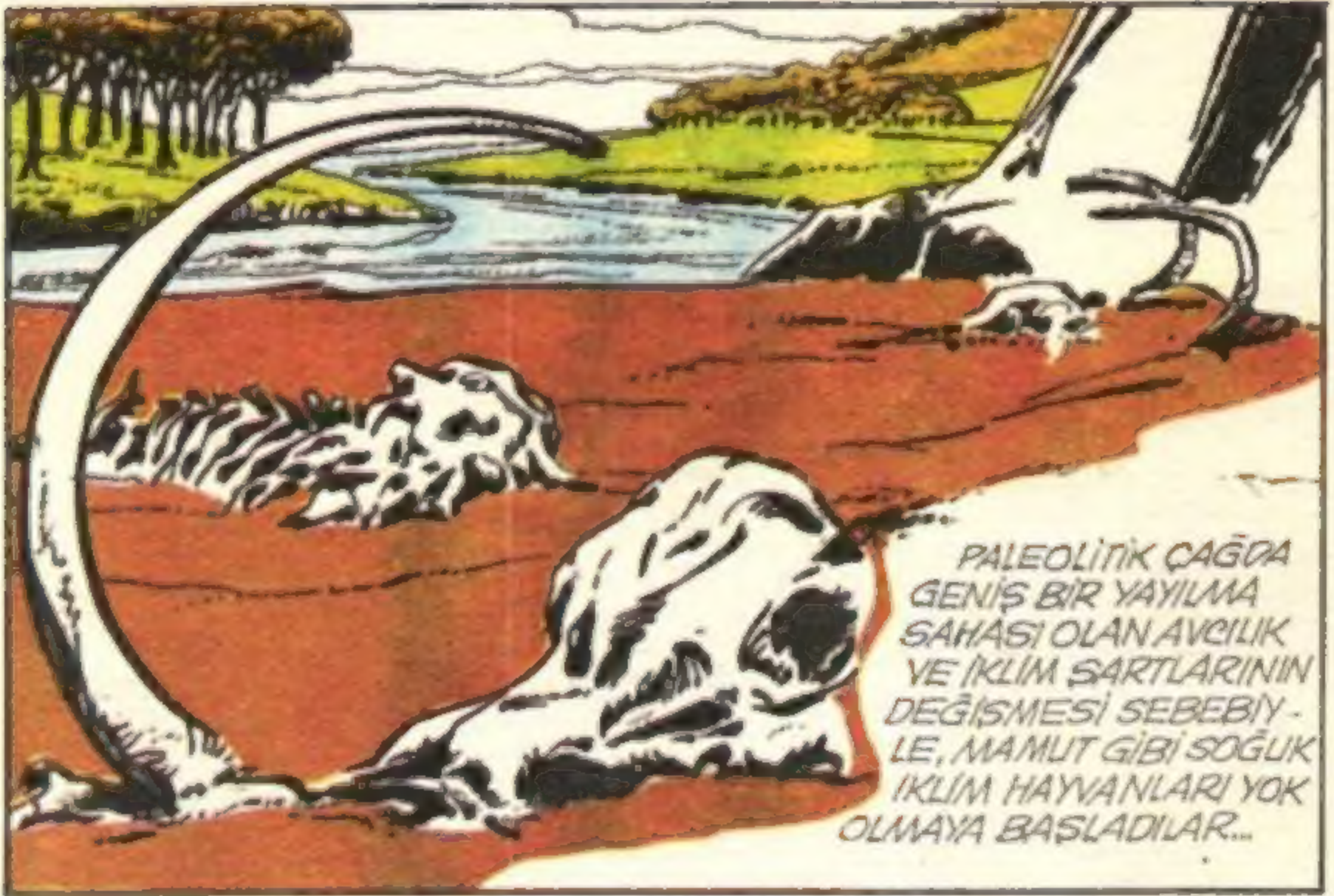
Fiyatı: 200 TL / Kıbrıs'ta: 250 TL

İLK UYGARLIKLAR

İLK UYGARLIKLAR

PALEOLİTİK ÇAĞ'DA
GENİŞ BİR YAYILMA
SAHASI OLAN AVCILIK
VE İKLİM ŞARTLARININ
DEĞİŞMESİ SEBEBİY-
LE, MAMUT GİBİ SOĞUK
İKLİM HAYVANLARI YOK
OLMAYA BAŞLADILAR...

REN GEYİĞİ GİBİ DİĞER HAY-
VANLAR DA KUZEYE DOĞRU ÇE-
KİLDİLER. O DÖNEMDE AVRUPA'-
NIN KROMANON (CROMAG-
NON) ADI VERİLEN İNSANLARI
BU HAYVANLARI İZLEYEREK KU-
ZEYİN YOLUNU TUTTUĞAR...

GERİDE KALAN KALABALIK BİR İNSAN
TOPLULUĞU İSE, ÇEVREDEKİ AV HAY-
VANLARI İLE YETİNMEK ZORUNDA
KALDI...

AFRİKA VE **ASYA** KITASININ BAZI
BÖLGELERİNDE SU KAYNAKLARININ KURU-
MASI SONUCU **BÜYÜK SAHRA** VE
ARAP YARIMADASI GİBİ ÇÖL
ALANLARI ORTAYA ÇIKTI...

*BU SEBEPLE İNSANLAR,
NİL, DİCLE VE FIRAT
GİBİ BÜYÜK NEHİRLERİN
KIYILARINA YERLEŞTİLER...*

*O GÜNE KADAR KARINLARINI
HEP YABANI MEYVE TOPLAYARAK,
AVLANARAK, YA DA BALIK TUTARAK
DOYURMAYA ALIŞMIŞLARDI...*

YONTMA TAŞ DEVRİNDE BOL BOL AVLADIK-
LARI İRİ MEMELİLERİN ARTIK NESİLLERİNİN TÜ-
KENMESİYLE BİRLİKTE AVLANMA İMKANLARI-
NIN DA AZALMASI AÇLIK TEHLİKESİNİ DOĞUR-
DU. BESLENME İÇİN NE MEYVELER YETİYORDU
NE DE AV ÜRÜNLERİ. YENİ BESİN KAYNAKLARI
BULMAK ZORUNDAYDILAR...

TABİATLA İÇ İÇE OLAN
İNSANOĞLI, ZAMANLA ONUN
SIRLARINI KEŞFETMEDE
GECİKMEDİ...

TABIATTAN YARARLANABİLECEĞİNİ
ANLADIĞINDA, İLK İŞİ TOPRAĞI EKMEK VE
HAYVAN YETİSTİRMEK OLDU...

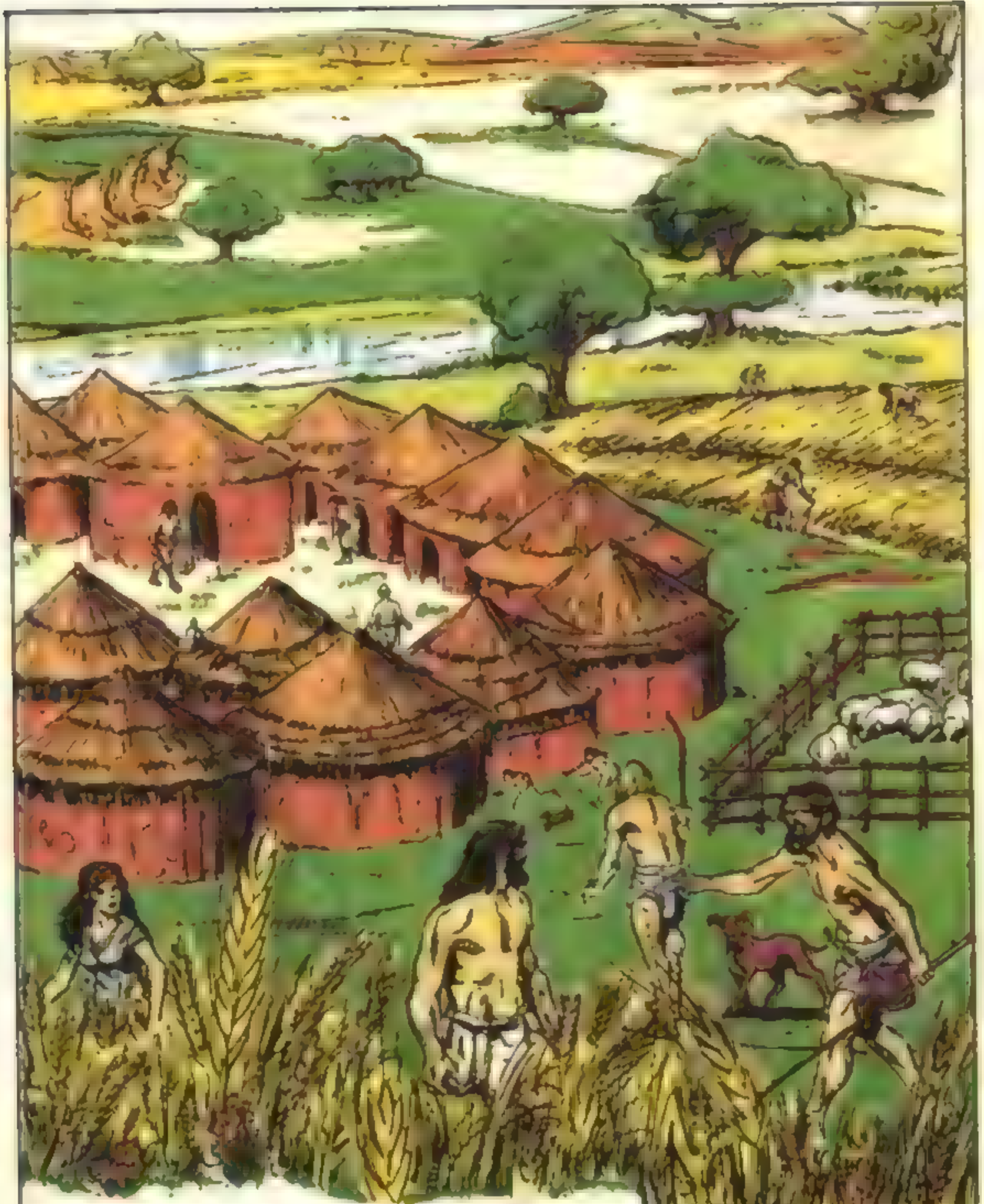

VERİMLİ BİR TOPRAĞA ATILAN TOHUM, BİR SÜRE SONRA
FİLİZ VERİYOR, FİLİZDEN DE BASAK ORTAYA ÇIKIYORDU...

TARIM, İLK DEFA ACABA NEREDE
VE NE ZAMAN BAŞLADI? BU SO-
RUYU SÖYLE CEVAPLAYABİLİRİZ...
TARIM İLK DEFA **CİLÂLİ TAŞ** DEV-
RİNİN BAŞLARINDA, İRAK'IN
KUZEYİNDE YER ALAN **ZAGROS**
DAĞLARININ ETEKLE-
RİNDE BAŞLADI...

AYNI DÖNEMDE **FİLİSTİN**'İN
YERLİ HALKI **NATUFYENLER**
DE BAŞAK BİÇMEDE, TAŞTAN
YAPILMIŞ ORAKLARI KULLANI-
YORLARDI. AMA BAŞAKLAR ORA-
DA KENDİLİĞİNDEN Mİ YETİŞMİŞ-
LERDİ. YOKSA İSİN İÇİNDE İNSAN
ELİ Mİ VARDI; BUNU KESİN OLA-
RAK BİLEMİYORUZ...

YUKARI MEZOPOTAMYALILAR
M.O 8000 YILLARINDA ARPA VE BUĞDAY
YETİSTİREBİLİYOR KOPEK, KOYUN, KEÇİ GİBİ
HAYVANLAR BESLİYORLARDI..

TARLADA KADINLAR ÇALIYORDI..
BUĞDAY ÇALIYAKTAN YAPANIN
ORAKLARLA BİCİLİR...

...TAN
KARAYAN
OGUZLAR

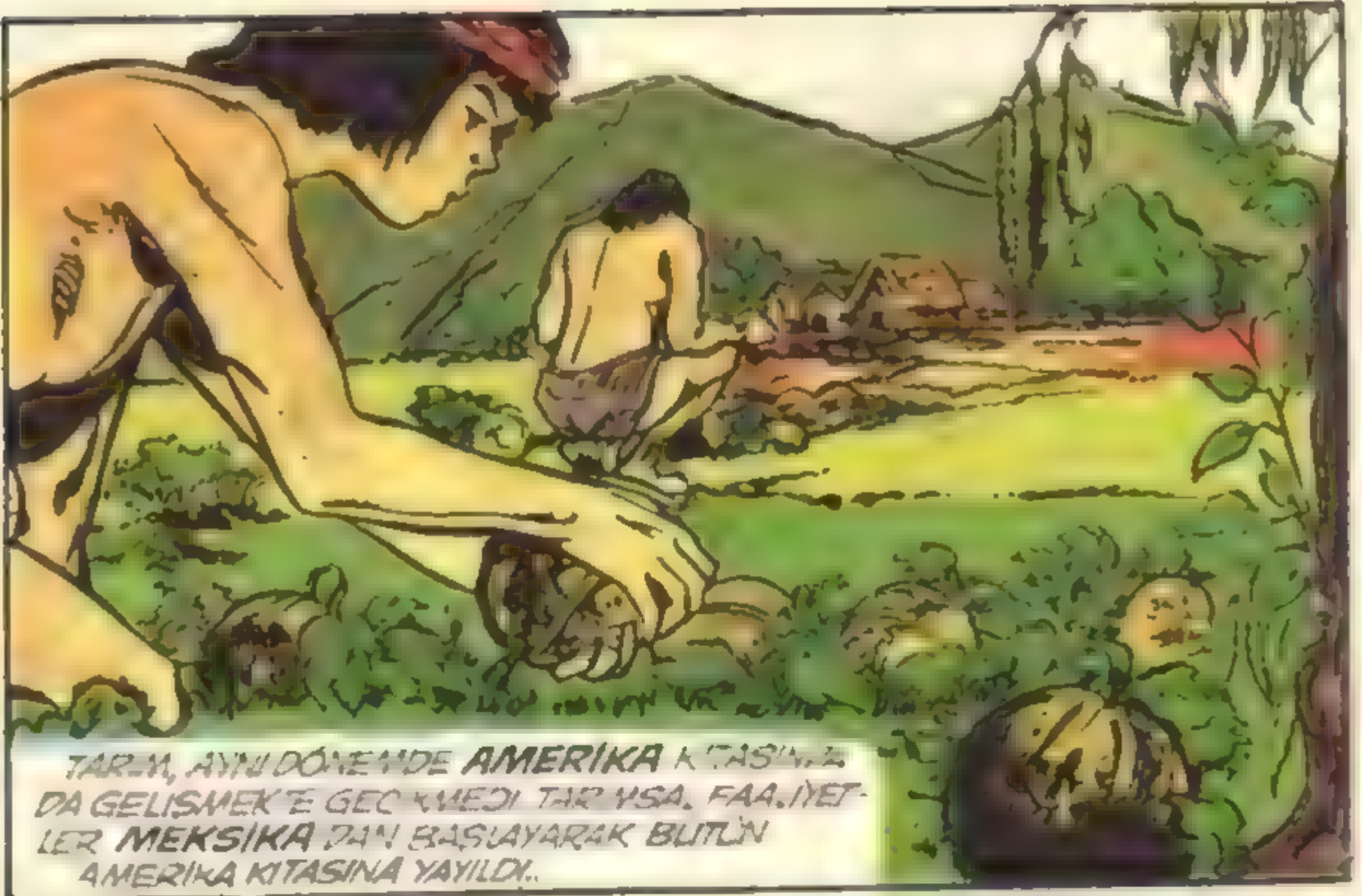
..YENİ TANIM, KIRIM
TANIM VE KIRIM..

ALET ÜRETMEK,
DAYAR GÜTMEK...

— AVCIlık VE BALIKÇIlık
İSE ERKEKLERİN İŞİYDİ...

TARIM, AYNI DÖNEMDE AMERİKA KITASINA
DA GELİSMEK'E GEÇ KREDİ TAR YSA. FAA. İYET-
LER MEKSIKA DANI BAŞLAYARAK BUTÜN
AMERİKA KITASINA YAYILDI..

ANADOLUDA DA M.Ö. VII BİN YIL-
DAN İT BAREN, ÇATALHOYUK, HACI-
LAR, ÇAYÖNÜ GİBİ ÖNEMLİ TARİH-
ÖNCESİ MERKEZLERDE TARIMIN
GELİSTİĞİNİ BİLMEKTEYİZ..

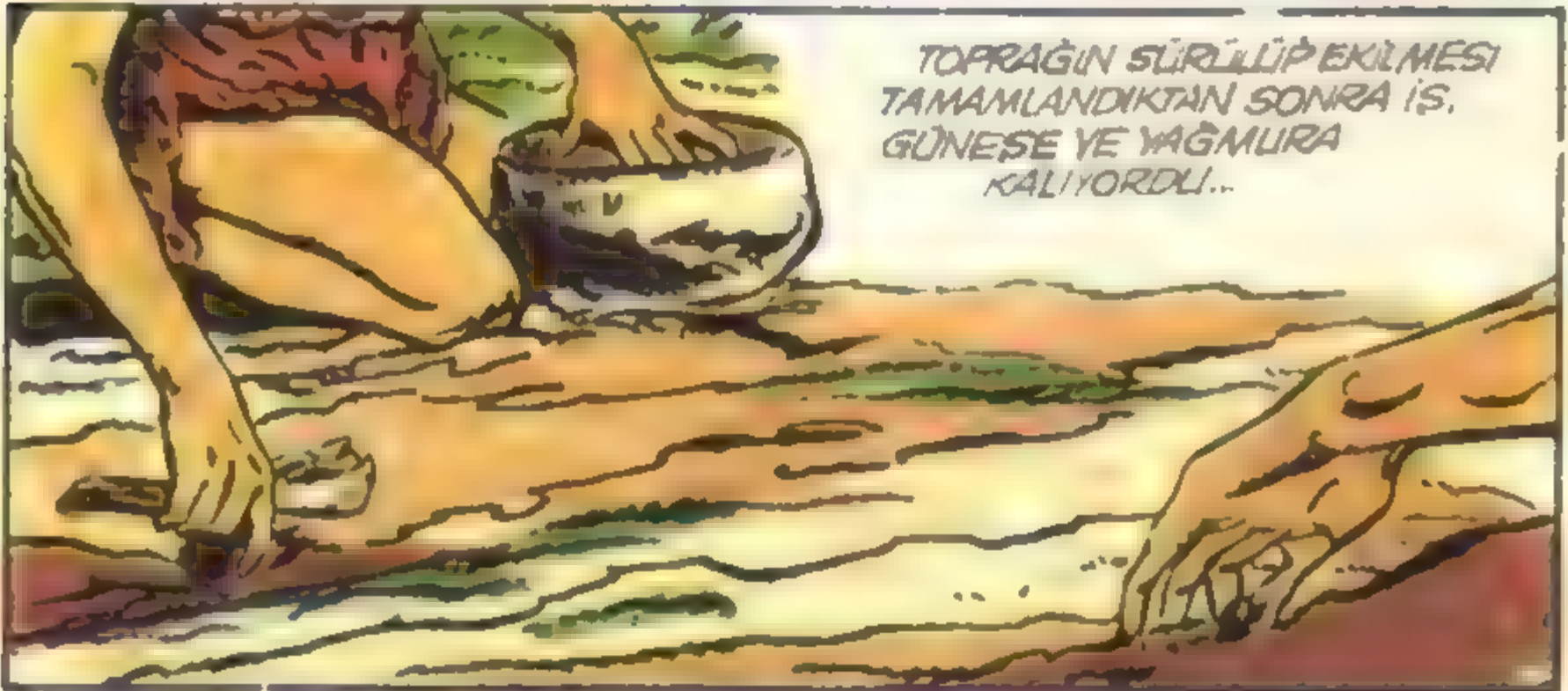
CİLA TASH DEĞERİ İNSANIN TOPRA
ĞA SİYAHİSİ BAŞLI BASINA BİR
OLAYDI İNSAN OĞLI SADECE TABİATIN
YARARCA YAKLA KALMIYOR, ONL DEĞİS
TİREBİLİYORDU DA...

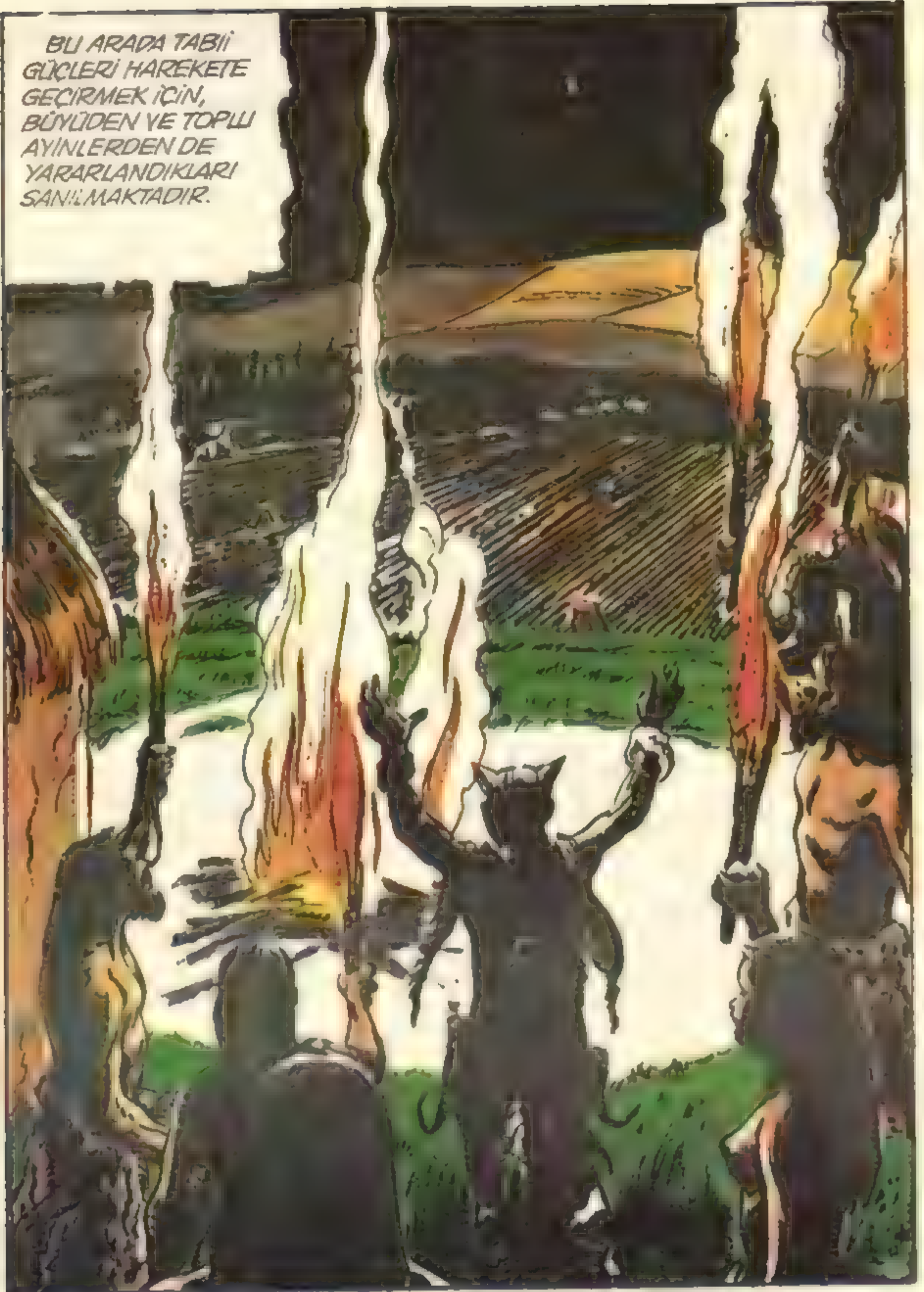
ORMANLARIN YERİNİ
KISA SÜREDE TARLALAR
ALDI. ZAMANLA ENİYİ
TOHUMU SEÇMEYİ
ÖĞRENDİLER.

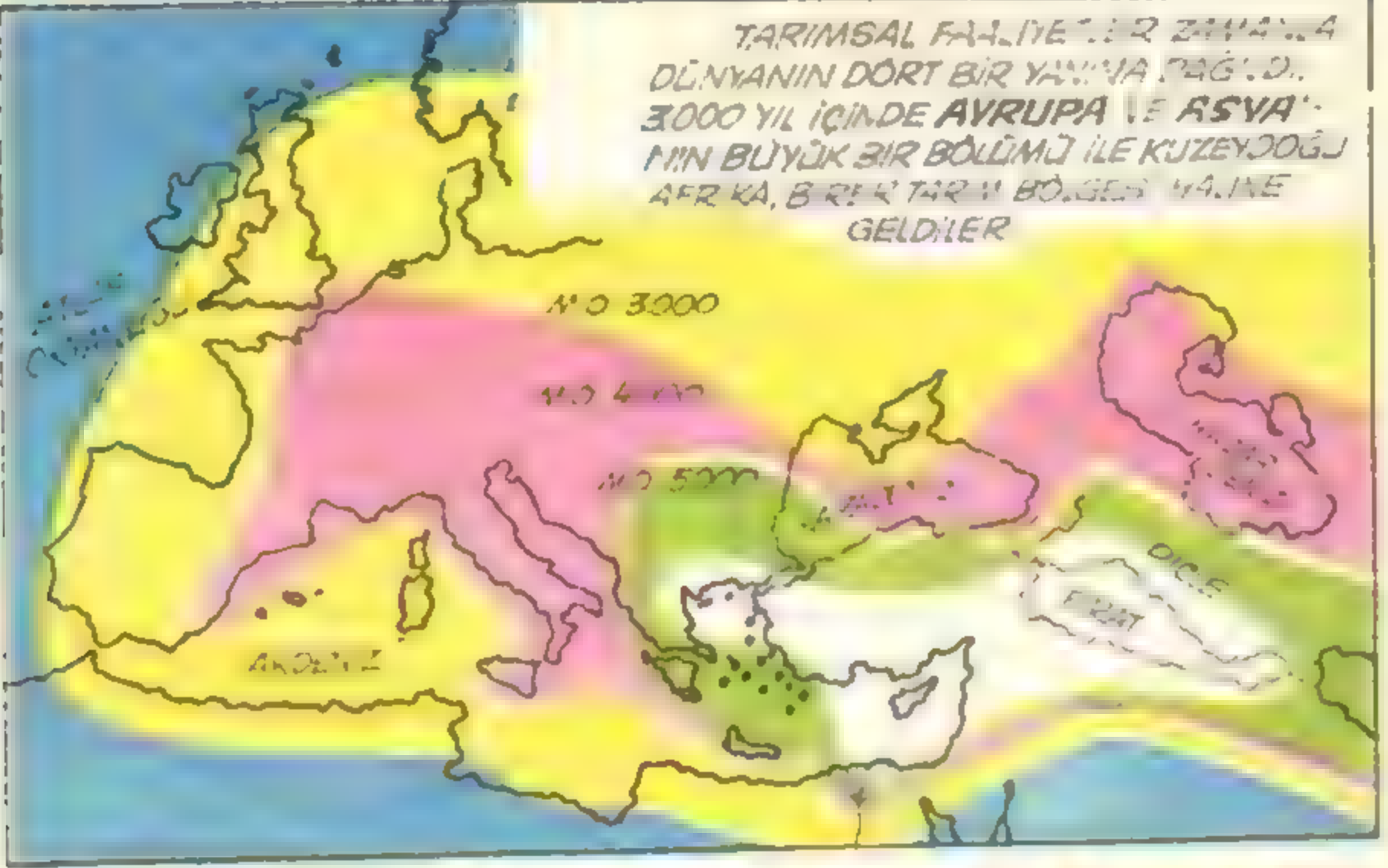
TOPRAĞIN SÜRÜLÜP EKİLMESİ
TAMAMLANDIKTAN SONRA İS,
GÜNEŞE VE YAĞMURA
KALİYORDU...

BU ARADA TABİİ
GÜÇLERİ HAREKETE
GEÇİRMEK İÇİN,
BÜYÜDEN VE TOPLU
AYINLERDEN DE
YARARLANDIKLARI
SANILMAKTADIR.

TARIMSAL FAALİYETLER ZAMANLA
DÜNYANIN DÖRT BİR YANINA DAĞILDI.
3000 YIL İÇİNDE AVRUPA VE ASYA'NIN
BÜYÜK BİR BÖLÜMÜ İLE KUZEYDOĞU
AFRICA, BİRER TARIM BÖLGESİ HALİNE
GELDİLER

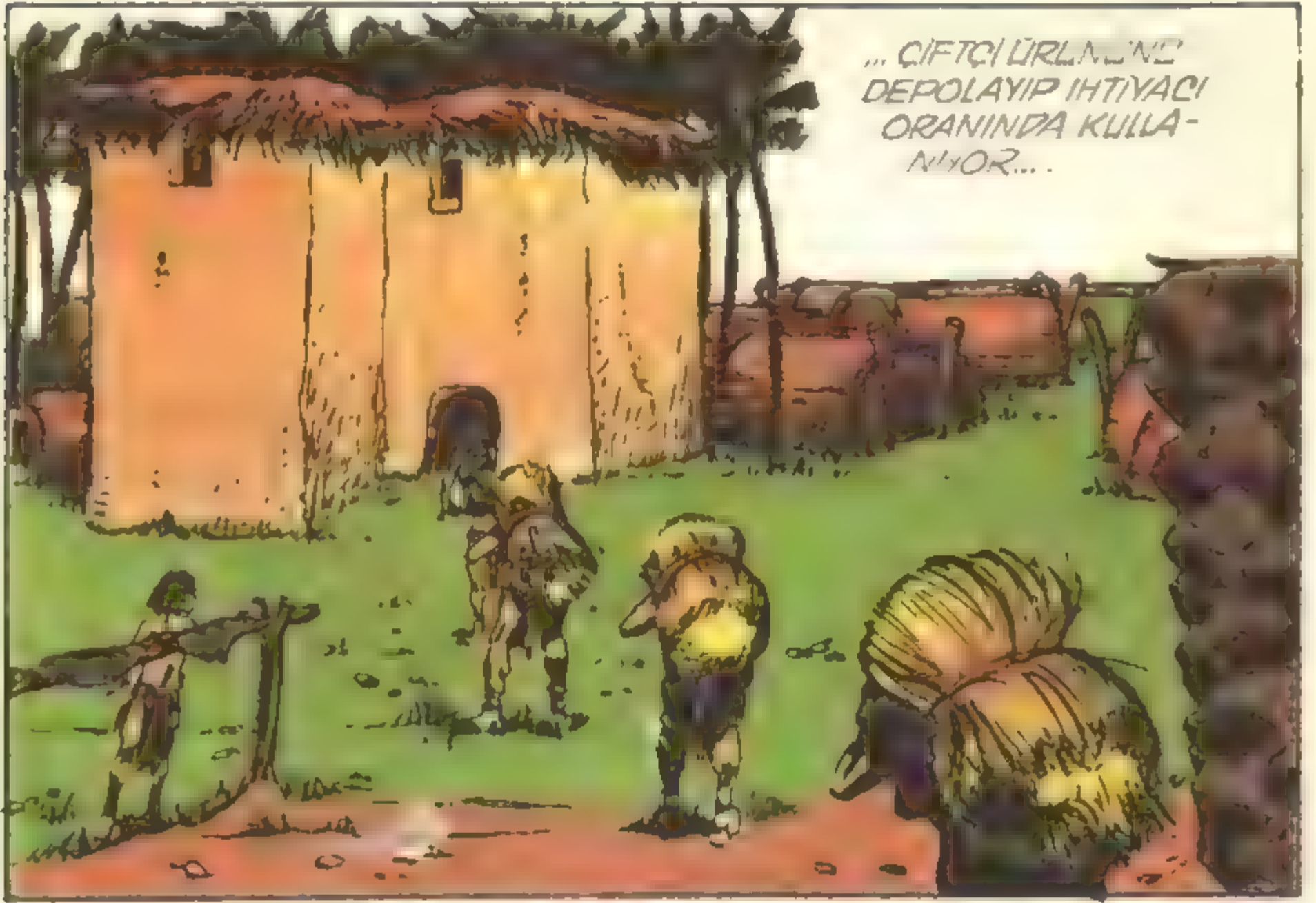
ARTIK İNSANOĞLUNUN
TARİH ÖNCESİ'NDEKİ YAŞA
YİSİ BİR HAYLI KOLAYLAŞ
MIŞTI

AVCI, SÜREKLİ AV PESİNDE
KOSARKEN, ÇİFTÇİ TOPRAĞA
YERLEŞMEYİ TERCİH
EDİYORDU...

YİNE AVCI, HERGÜN TAZE ET
BULMAK ZORUNDAYKEN.....

TARIM BELKİ YORULU VE UZUN BİR ÇALIŞTIRMAYI
GEREKTİYORDU AMA, ONUNLA BİRLİKTE ACILIK
KORKUSU DA YOK OLMUŞTU...

İNSANLAR TOPRAKLA
İLGİLENDİĞİ ZAMANLARDA, BASKA İŞLER
İLE DE İLGİLENEBİ-
LİYORDU!

YİNE DE BUTLÜN CİLALI
TAŞ DEVRİ İNSANLARI, TOPRAĞA
BAĞLI DEĞİLDİ.. AVCILIK, BALIKÇILIK
VE HAYVANCILIKLA UĞRAŞAN GÖÇE-
BE TOPLUMLAR DA VARDI..

GÜÇ D. RLİN'LARLA SIK KARŞI-
LAŞAN VE HAYATIN ZORLUKLA-
RI KARŞISINDA DAHA TECRÜ-
BELİ OLAN BU İNSANLAR, EDİN-
DİKLERİ BİLGİLERİ KENDİLERİN-
DEN SONRAKİ KUŞAKLARA AK-
TARMAYA BAŞLADILAR..

VERESK JE GOČESE TOP...
 LAR ARIS 1744... SKIER HER
 ZAMEN BARSETER BOM-
 DE SLROU... HE... 1744

WILKIN... KÖLLERSK
 SALDRIVE BASK... HEDEF
 OLRD...

ÇİFTÇİLER SONLUNDA ÇAREYİ
KÖYLERİN ETRAFINA KAZIKLAR DİKMELİK
VE DERİN ÇUKURLAR AÇMAKTA
BULUNULAN...

MESELA ANADOLUDAKI
ÇATALHÖYLÜK VE HA-
CILAR'DA OLDUĞU GİBİ
FİLİSTİN'DEKİ JERİKO
KENTİDE TARİHÖNCESİ
DÖNEMDE KALIN SURLARLA
KORUNUYORDU...

CİLA TAS DEVRİNDE EL
SANATLARI BÜYÜK GELİŞME
GÖSTERDİ...

CİLA TAS ALETLERİ KİL
LANININDA BÜYÜK KOLAY-
LIK SAĞLIYOR ONLARA
KESKİNLİK VE DÜZGÜN-
LİK KAZANDIRIYORDU.

DAHA ÖCE SADECE HİPLER
DA KULLANILAN KİL, BU DÖNEM
DE TESTİ VE CANAĞA DÖNÜŞTÜ...

AŞESİN DÖNÜŞÜMÜ KİLİN
SERTLEŞTİRİLMESİ İÇİN
YAKINCA İYİ BİR SAKAT
ÇÖMLEKÇİLİK DOĞDU...

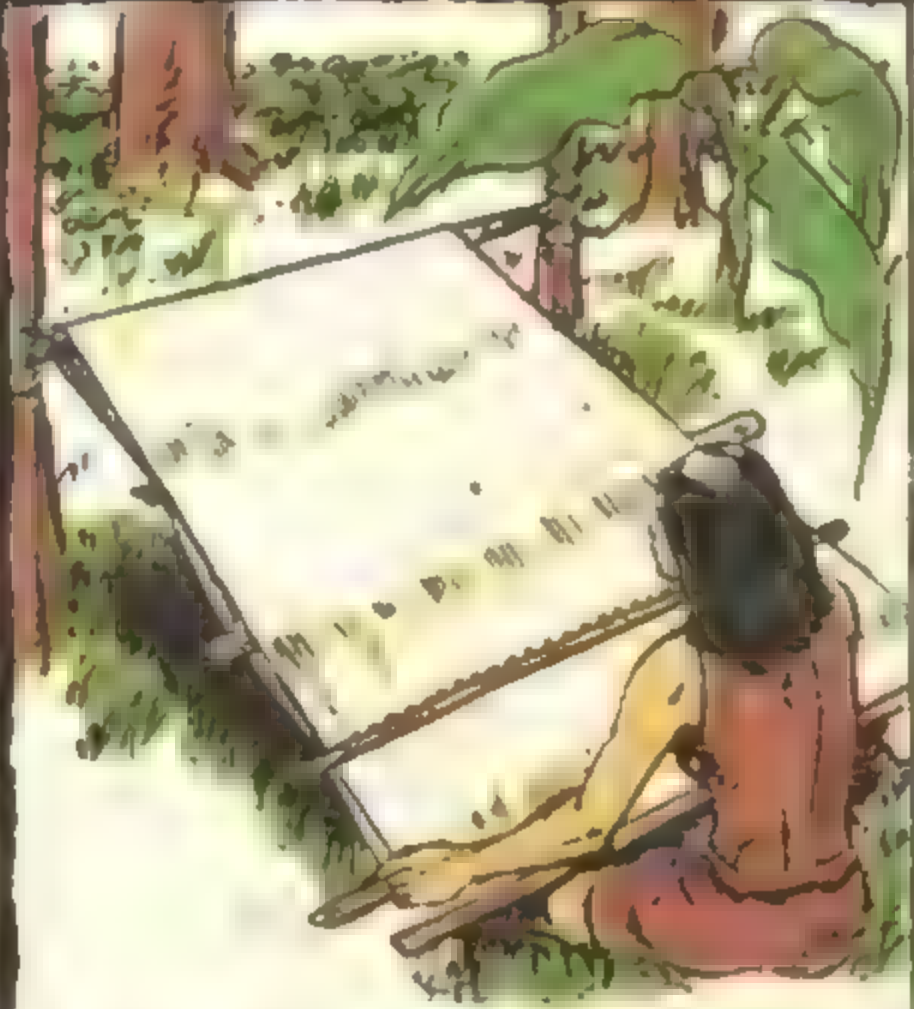
BATAK. IKIARDA BOL BO-
YETISEN SAZLARLA...

... CESITLI AMACLARLA KULLANIL-
MAK ÜZERE SEPETLER
ORULDU

KADINLAR DA
VE KETEN ÇEKMEK
EĞİLİMİ BİR
KADIN ÇEKİLDİ.

... BUNLARLA, DERİ VE POSTAN
DAHA KULLANILMI GIYECEKLER
YAPMAK ÜZERE İLKEL KUMASLAR
DOKUDULAR.

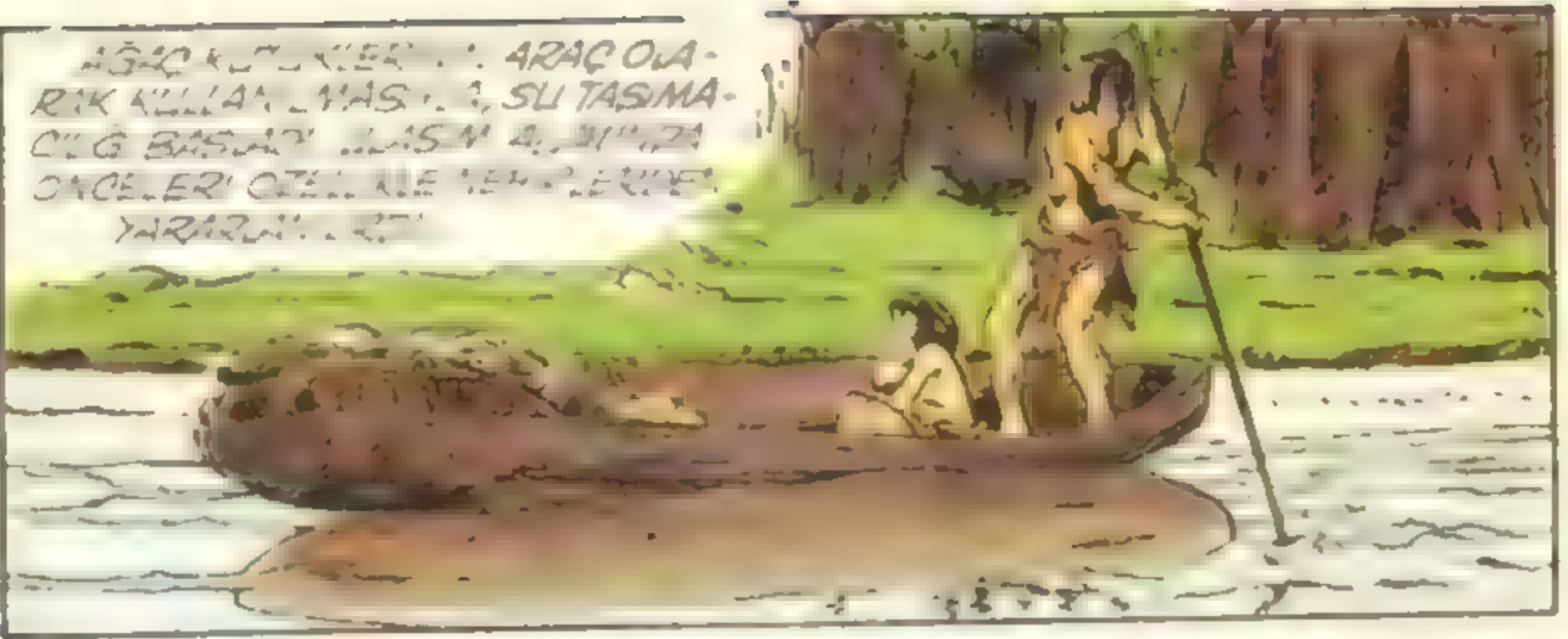

BU KALAM DUA
 TRU, MATHAN, DAN
 LAR VE BAKAR
 KURDU

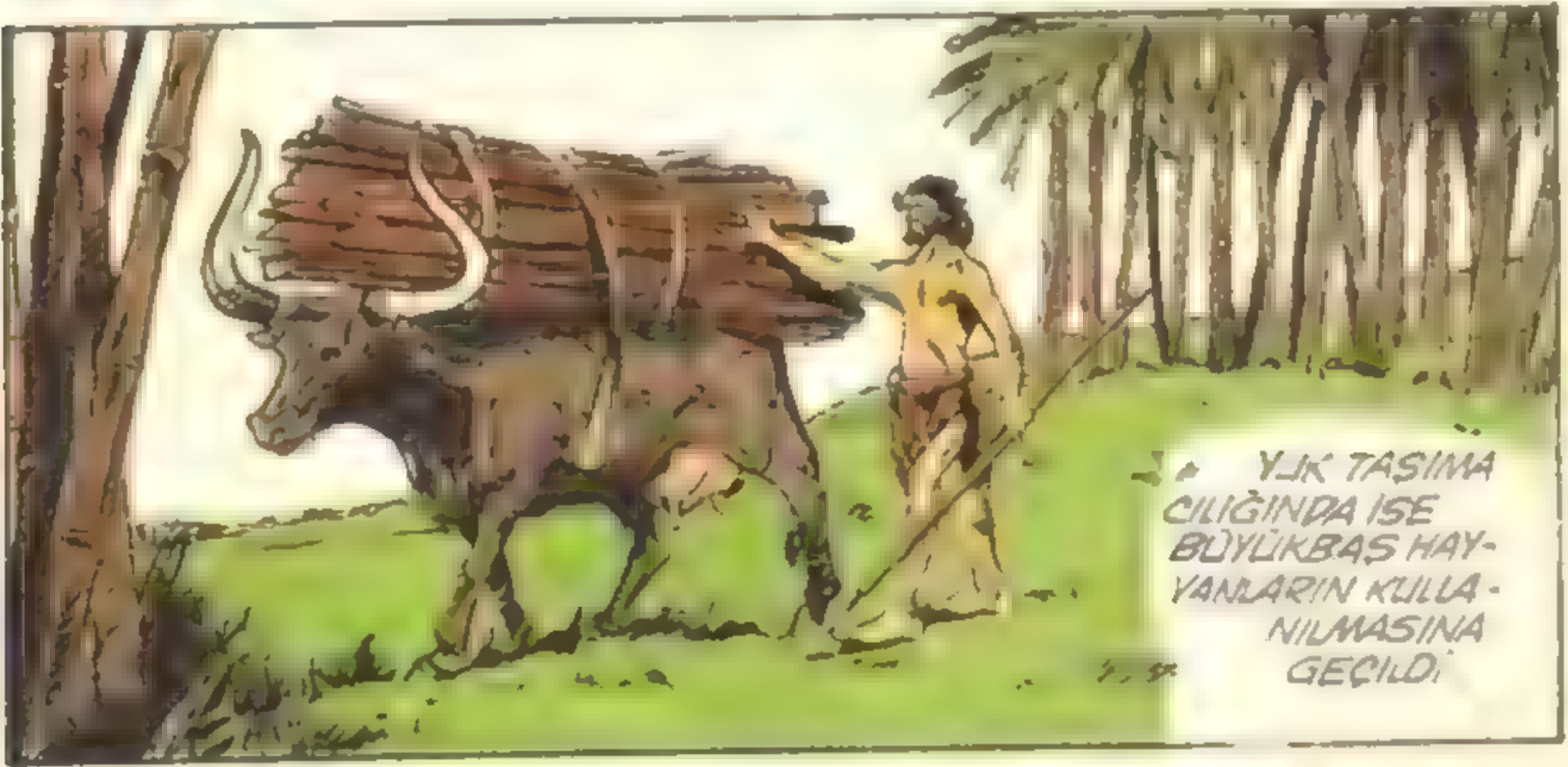

BU KALAM DUA
 ZAN ZAHN AAN
 BR ÇABA SEER TRU RU AYA
 VERU BR BAS, KAYANAN TUN
 ENKER, KAYANAN, ASIRAR
 BOW EN KAYANAN KUTRAS
 DEYER

AĞAC KUTUKLERİ... ARAÇ OLA-
RIK KULLANILMASI... SU TASIMA-
CIĞI BASINÇLI SUYU... BİRİNDEN
ONCELERİ ÇELENKİNE KAYIP...
YARARLANIR...

YIK TASIMA
CILIGINDA İSE
BÜYÜKBAS HAY-
VANLARIN KULLA-
NILMASINA
GEÇİLDİ

ARTIK TARLADA İNSAN
GÜCÜ YETERLİ DEĞİL... BÖYLE
HAYVAN GÜCÜ AĞAÇTILAR. ÖTE YAN-
DAN SABAN DA BU DÖNEM İÇİN
YENİ BİR TARIM ARAÇIYDI

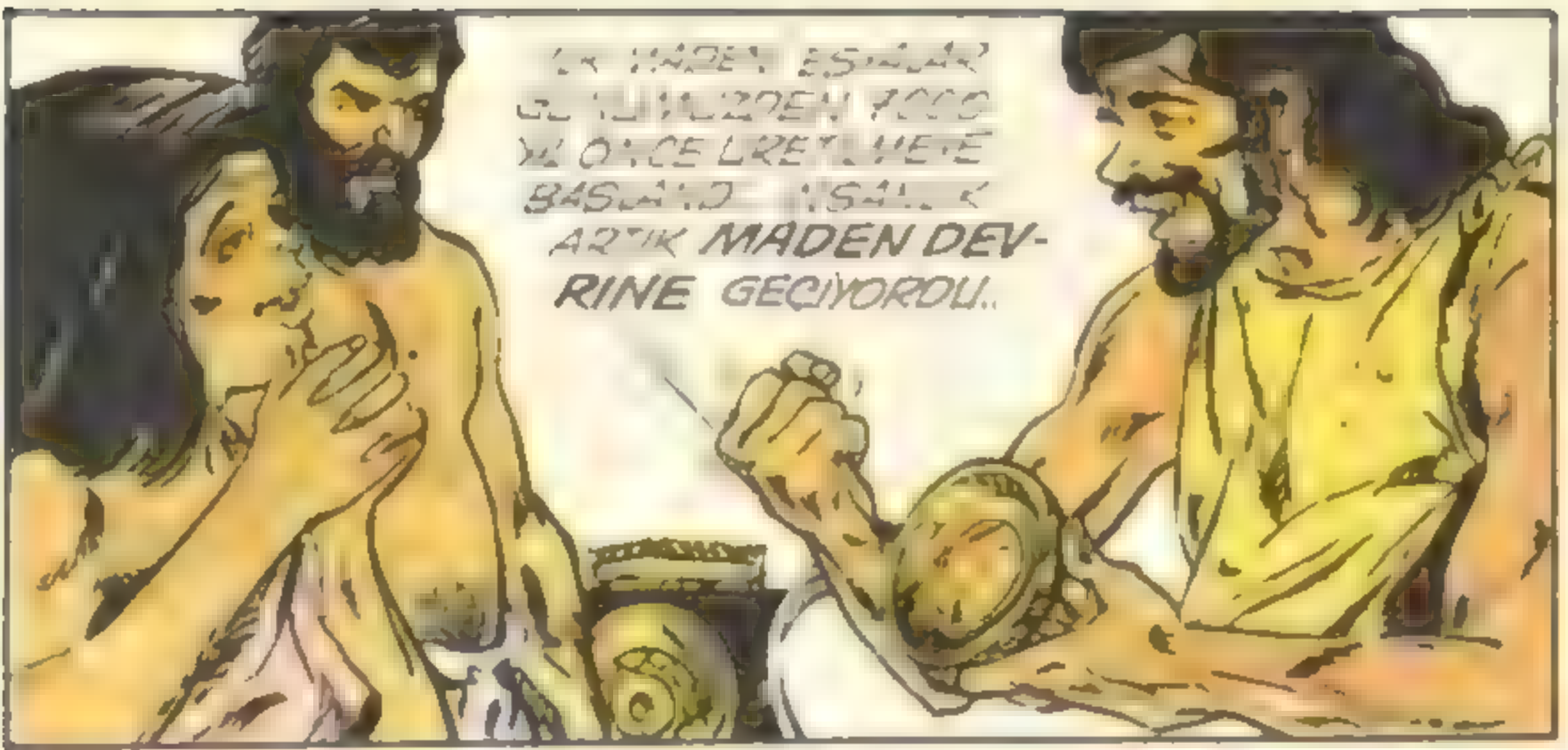
GELİŞMEYİ BİRLİKTE NÜFUS ÇOĞALDI.
KÖYLER OLUSTU İLKEL KULÜBELERİN YERİNE
KERPİÇTEN, TAŞ VE TAHTADAN EVLER
İNŞA EDİLDİ..

BESNİ VE ELLERİ ALINDA
 ÇİFTİ AYTAK BİLEKLERİ SONUÇUNDA İHTİLAQ
 FAZLASI MAL VE EKSIKLIGI DUYULAN MALLA
 DEĞİSTİRİLMESİ FKRİ DOĞDU.

BOYLECE ÇİFTİ AYTAK
 'SE... O'N DEĞİSTOKUS BAŞLADI.
 HERKES ÇİFTİ AYTAK BİLEKLERİ
 SİYAHİ DEĞİSTİREBİLİYORDU

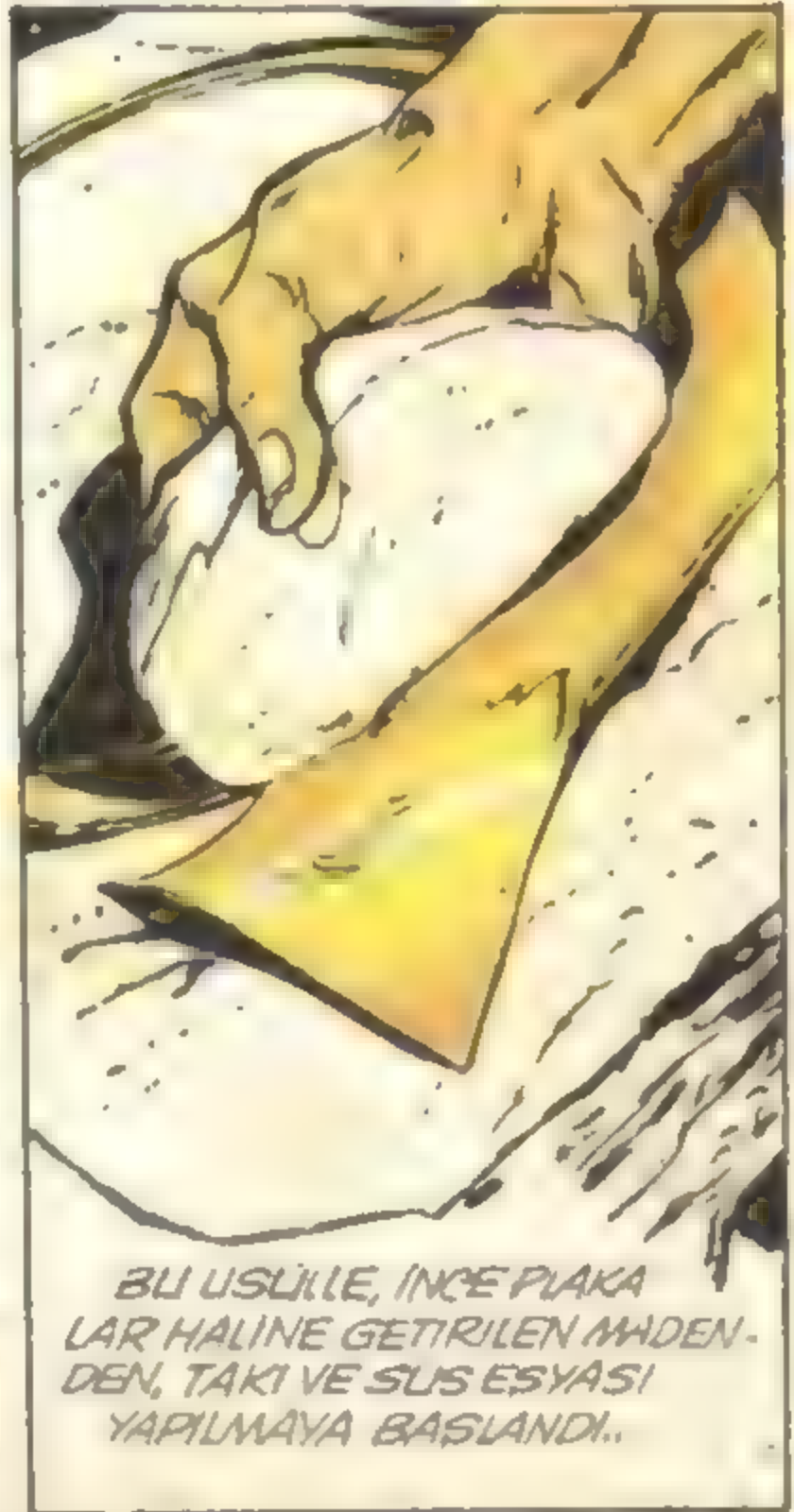

BU MADEN ESERLERİ
GÜNEŞTEN 7000
YIL ÖNCE KİTAPLARA
BASILDI. İSRAİLİLER
ARTIK MADEN DEV-
RİNE GEÇİYORDU..

DOĞAL HALDE ELE GEÇİRİLEN
ALTIN VE BAKIR, BASLANGIÇTA
TIPKI TAS GİBİ ÇEKİÇ DARBELE-
RİLE SIKILAR ERİRDİ.

BU ÜSÜLE, İNCE PLAKA
LAR HALİNE GETİRİLEN MADEN-
DEN, TAKI VE SÜS EŞYASI
YAPILMAYA BAŞLANDI..

MADENİN GERÇEK YAPISI, NEDEN
SONRA ANLAŞILDI. BUNUN İÇİN
ASIRLARIN GEÇMESİ GEREKİYDİ.

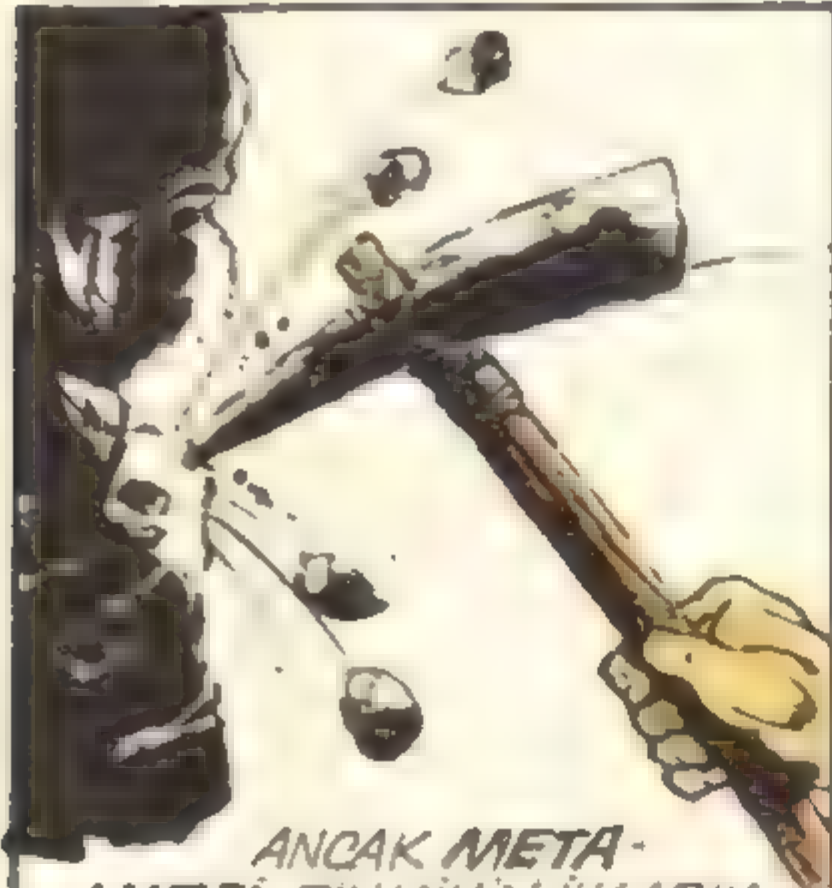
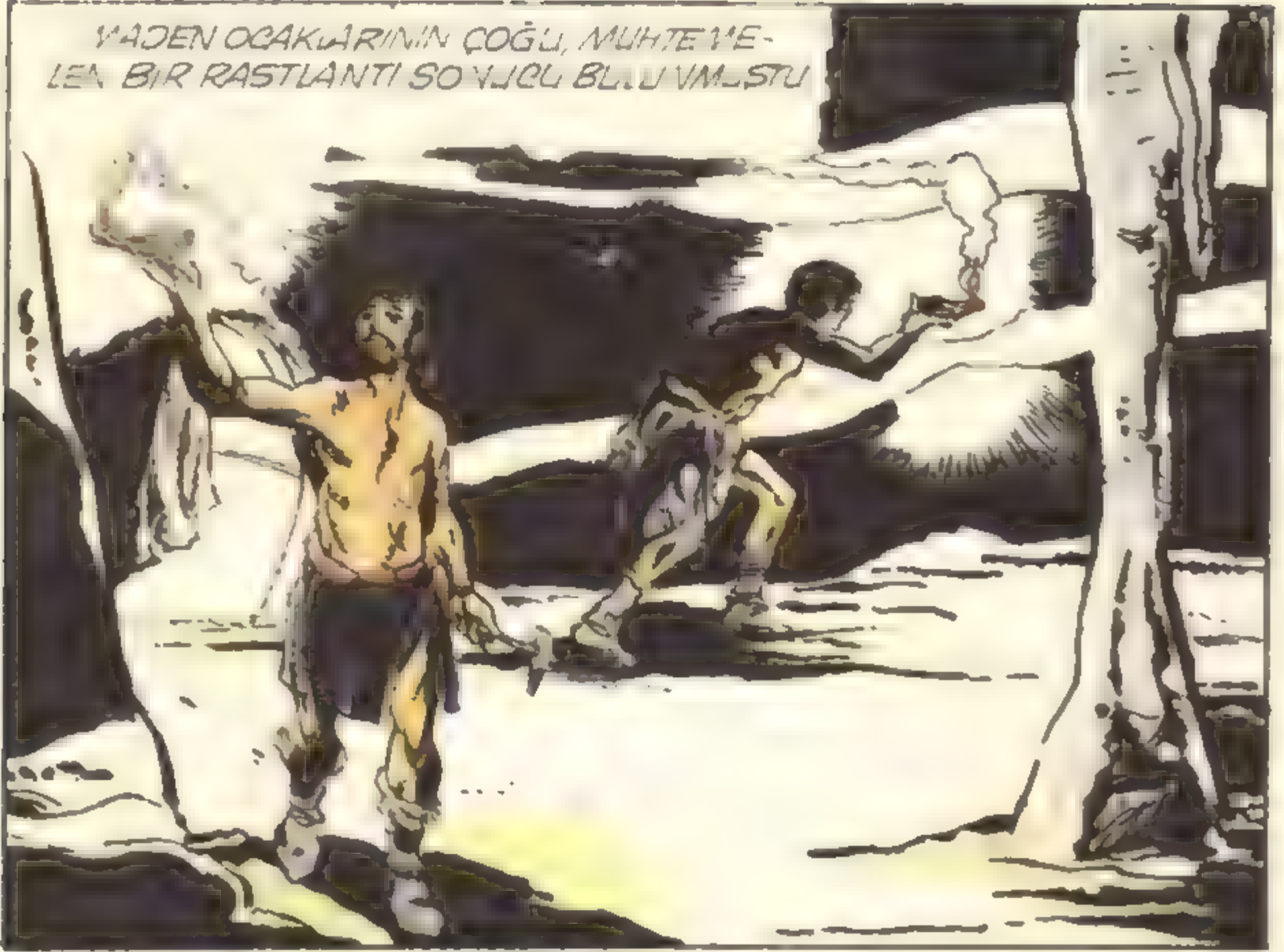
DAHA SONRA MADENİN YÜKSEK
ISIDA ERİDİĞİ KEŞFEDİLDİ BU
GERÇEKTEN İNANILMAZ BİR
OLUYDI.

YÜKSEK ISIDA ERİYEN MADEN,
SOĞURKEN, SERTLEŞEREK İÇİNE
KONULDUĞU KABUK SEKLİNİ
ALUYORDU.

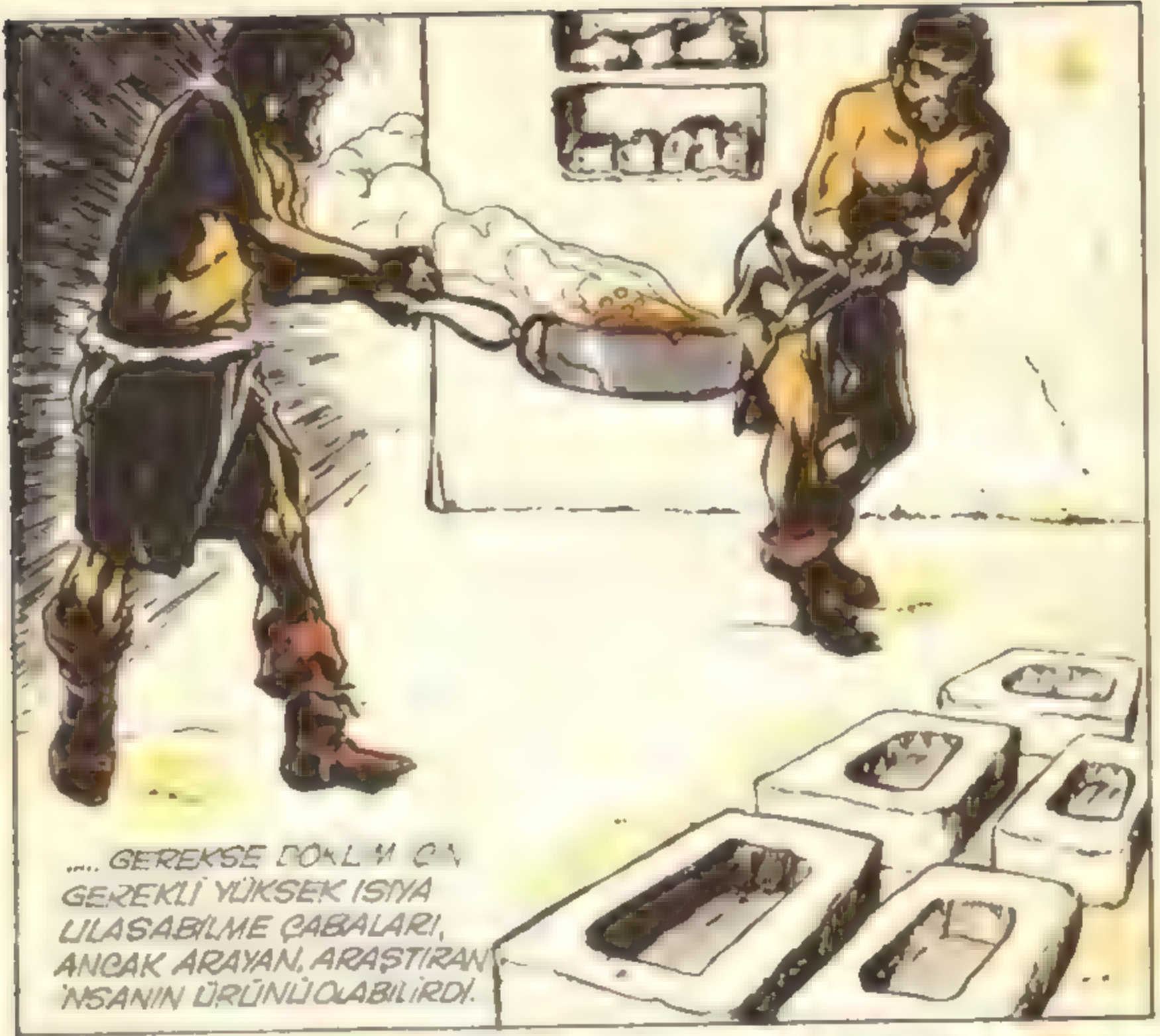
MADEN OCAKLARININ ÇOĞU, MUHTEVE-
LEN BİR RASTLANTI SONUÇU BULUNMUSTU

ANCAK META-
LURJİ BİLİMİNİN İLK ADIM-
LARI, BİR RASTLANTI SONUÇU
DEĞİL, UZUN ARASTIRMALAR
VE DENEYLER SAYESİNDE
ATILABİLDİ..

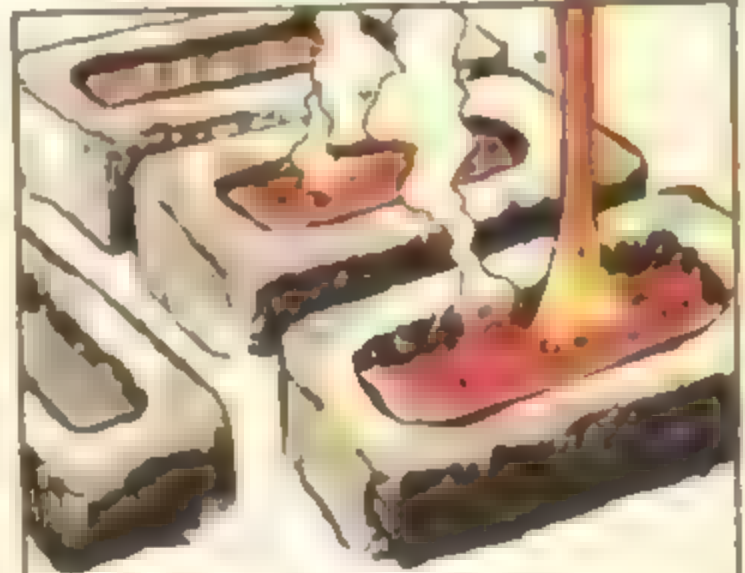
GEREK MADEN OCAKLARINI V
METALLURJİ ADINA KULLANILMASI....

.... GEREKSE DOKULU ÇIN
GEREKLİ YÜKSEK ISIYA
ULASABİLME ÇABALARI,
ANCAK ARAYAN, ARAŞTIRAN
İNSANIN ÜRÜNÜ OLABİLİRDİ.

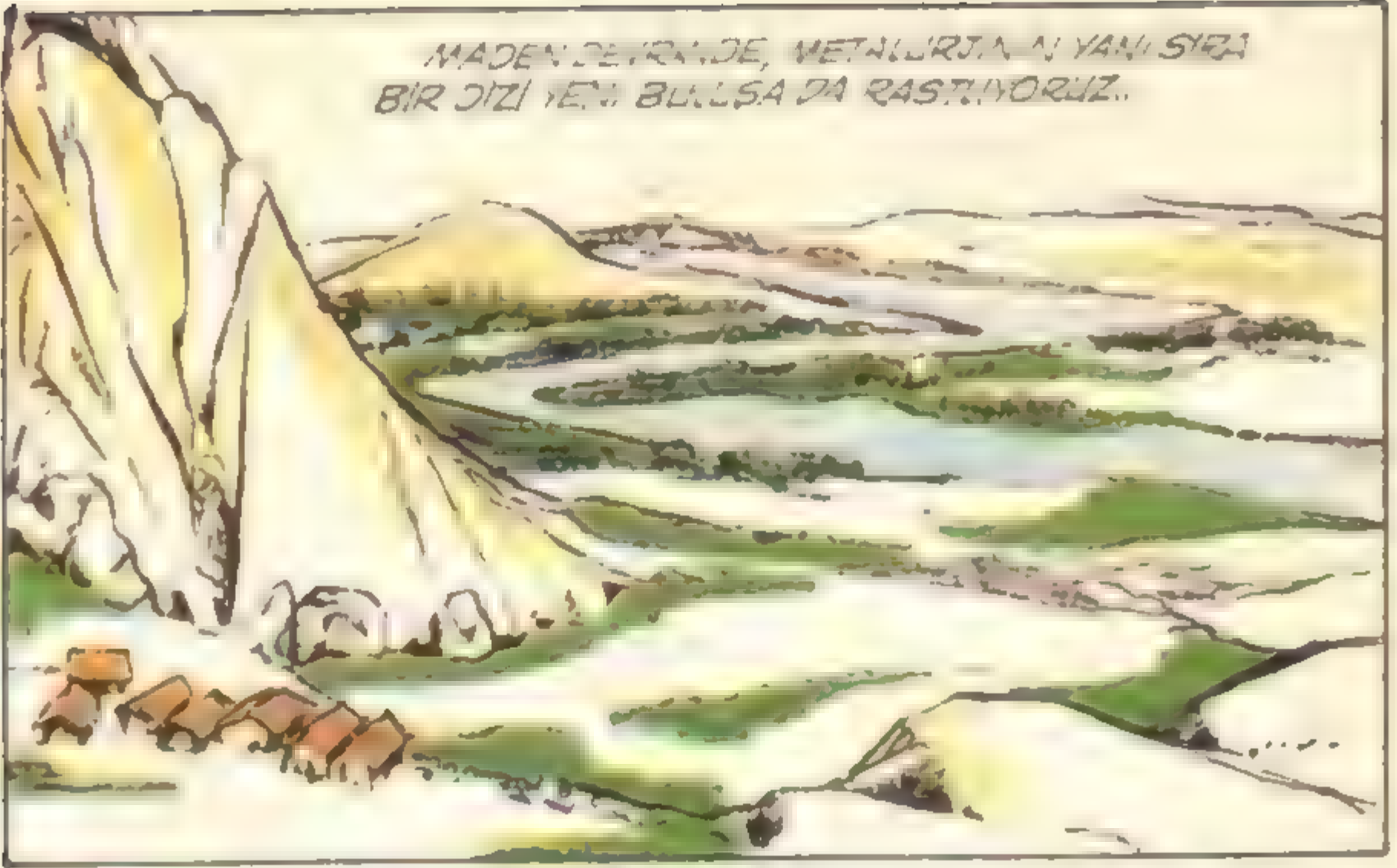

İLK DÖKÜM İŞLEMLERİ
SIRASINDA KULLANILAN İSOLAN USULLE-
Rİ BİLEMEYORUZ AMA, İNSANLARIN
MÖ 6000 YILLARINDA ALTIN VE BAKIR
KALIPLARI DÖKMEYİ BAŞARDIKLARI
NI KARIŞI ETMEK ZORLUYUZ

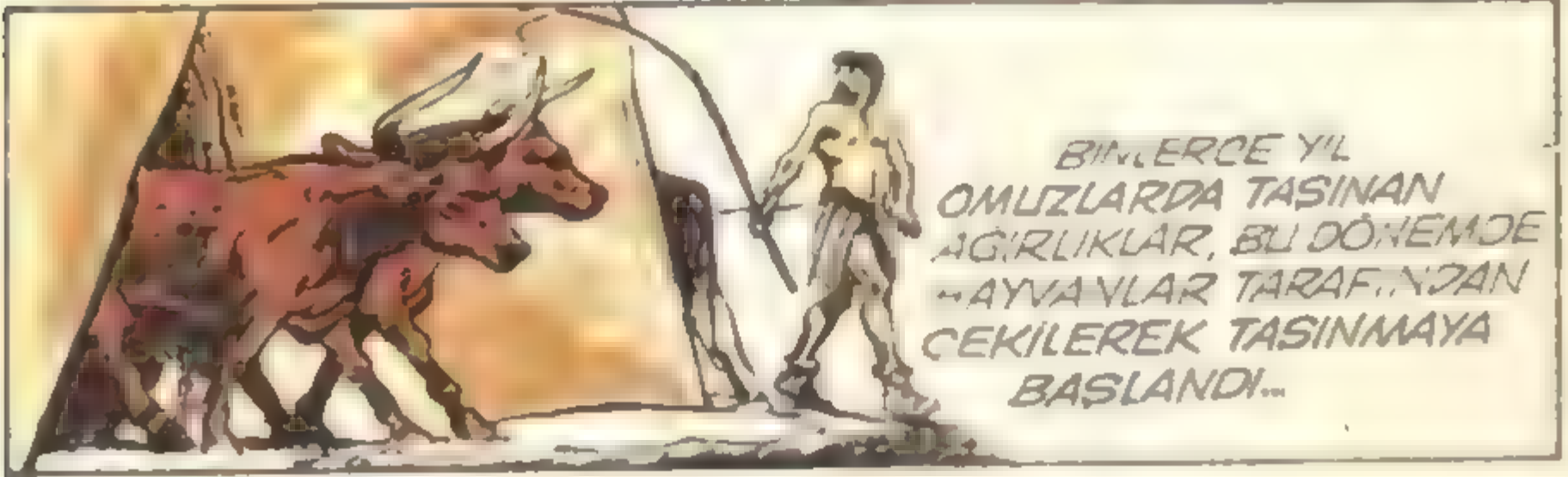

KALIBA DÖKÜLEN MADEN,
SOĞUDUKTAN SONRA ÇİN
DE BULUNDUĞU KABIN
SEKLİNİ ALIRDI...

MADEN DEKİRADE, METNURJAN YANI SIRA
BİR DİZİ YENİ BULSA DA RASTIYORUZ.

BİNLERCE YIL
OMUZLARDA TASINAN
AĞIRLIKLAR, BU DÖNEMDE
HAYVANLAR TARAFINDAN
ÇEKİLEREK TASINMAYA
BASLANDI...

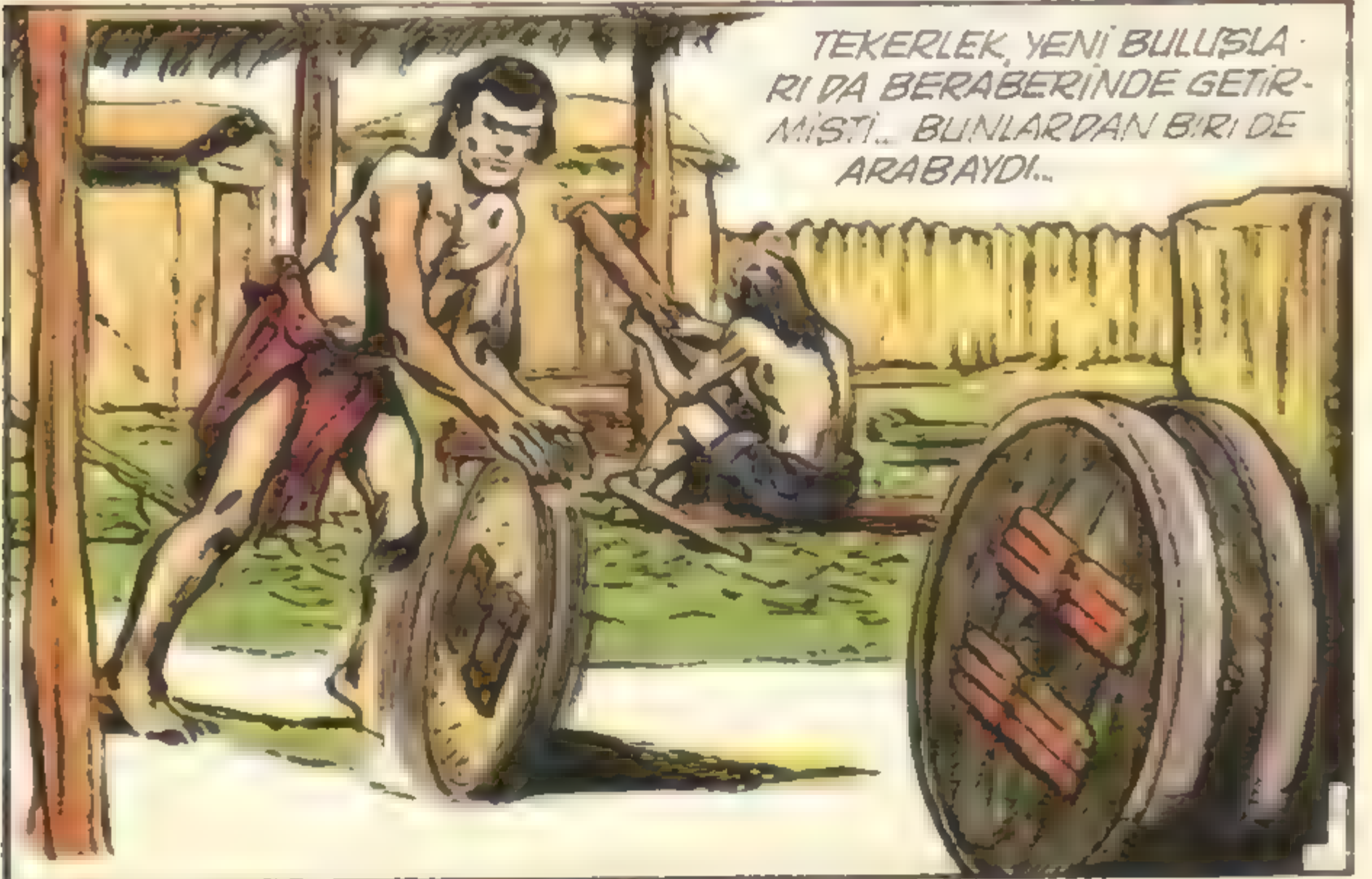

DAHA SONRA HAYVAN GÜCÜN-
DEN DAHA FAZLA YARARLANMAYI
SAĞLAYAN ARAÇLAR GELİSTİRİLDİ.

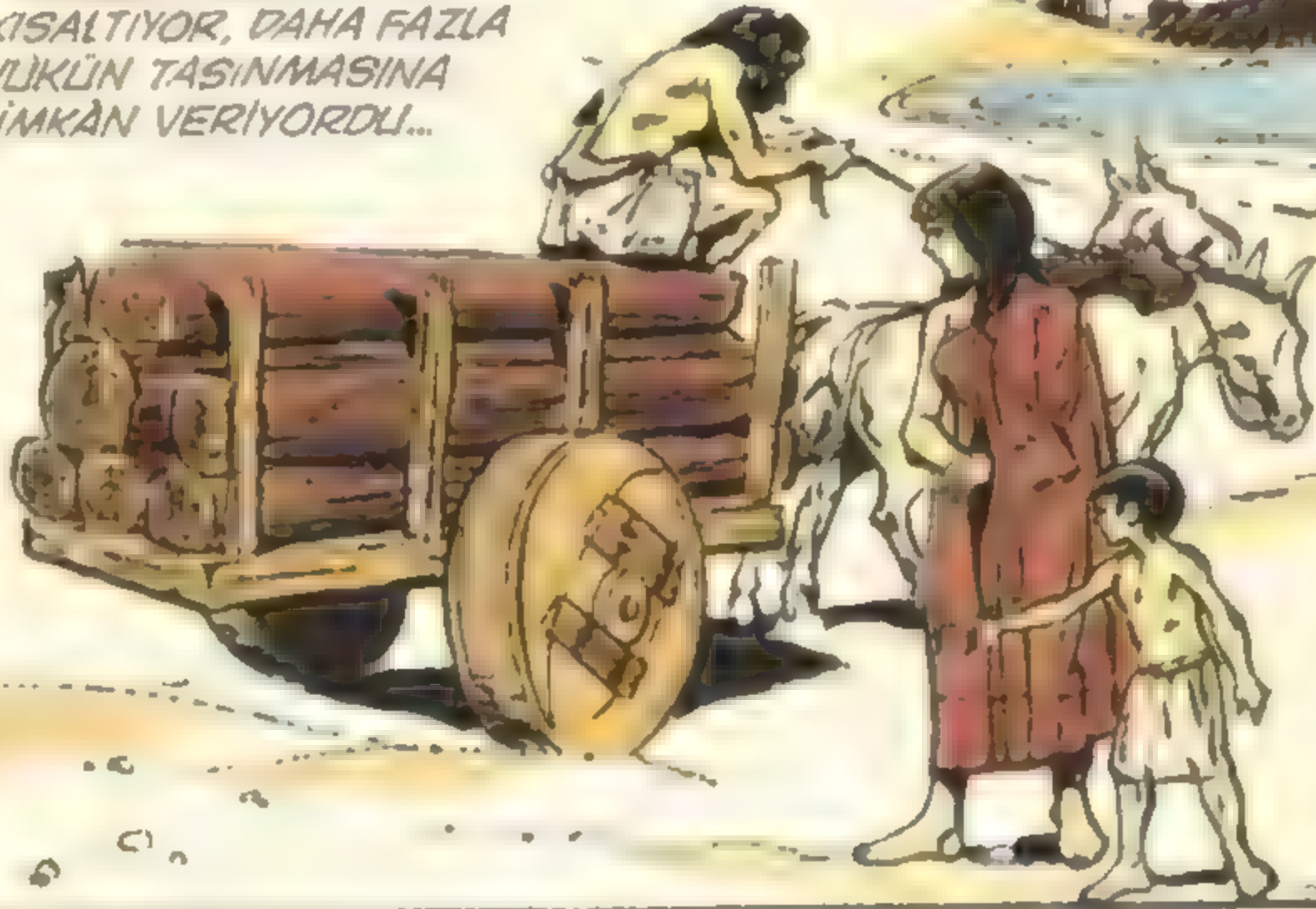

MEDENİYETİN TEMEL TAŞLARIN-
DAN BİRİ OLAN TEKERLEĞİN. CADİY-
LA, KARA TAŞIMACILIĞI HIZ
KAZANDI..

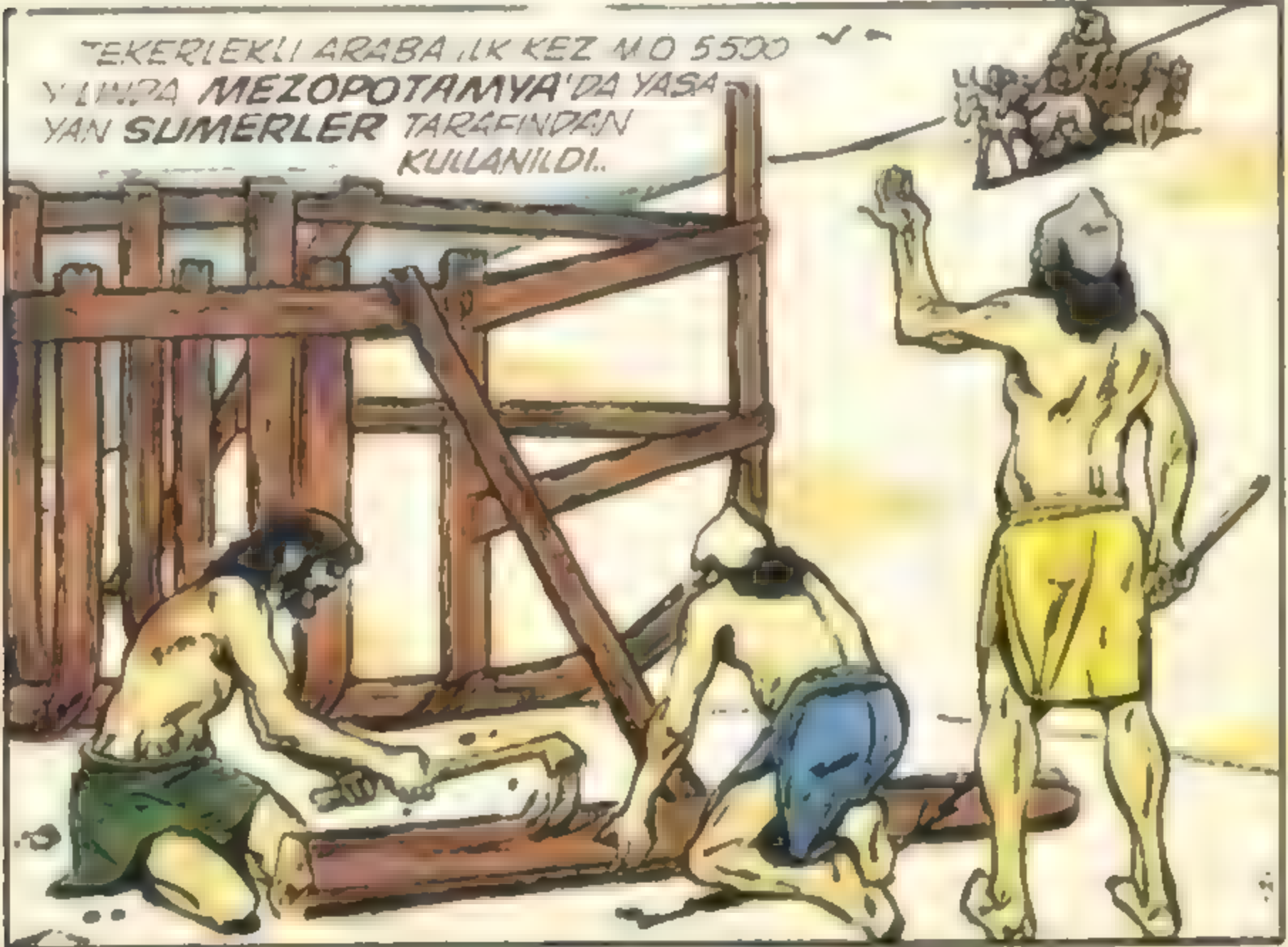

TEKERLEK, YENİ BULUŞLA-
RI DA BERABERİNDE GETİR-
MİŞTİ.. BUNLARDAN BİRİ DE
ARABAYDI..

ARABA, MESAFELERİ
KISALTIYOR, DAHA FAZLA
YÜKÜN TASINMASINA
İMKÂN VERİYORDU...

TEKERLEKLI ARABA İLK KEZ MÖ 5500
YILINDA MEZOPOTAMYA'DA YASA-
YAN SUMERLER TARAFINDAN
KULLANILDI..

THEY WERE CALLED
THE "MURDERERS"
OF THE "MURDERERS"

ÇOMLEKÇİLİKTE TORNA
OLARAK KULLANILDI...

BOYLEKİLE, ÇAMURA DAHA
KOLAY ŞEKİL VERİLEBİLİYOR.
DÜZGÜN VE SERİ BİR ÜRETİM
YAPILABİLİYORDU...

TEKERLEK, NASIL KARA
TASIMACILIGINI HIZLANDIR-
MISSA, YELKEN DE DENIZ
YOLCULUKLARINI KISALT-
MISTI...

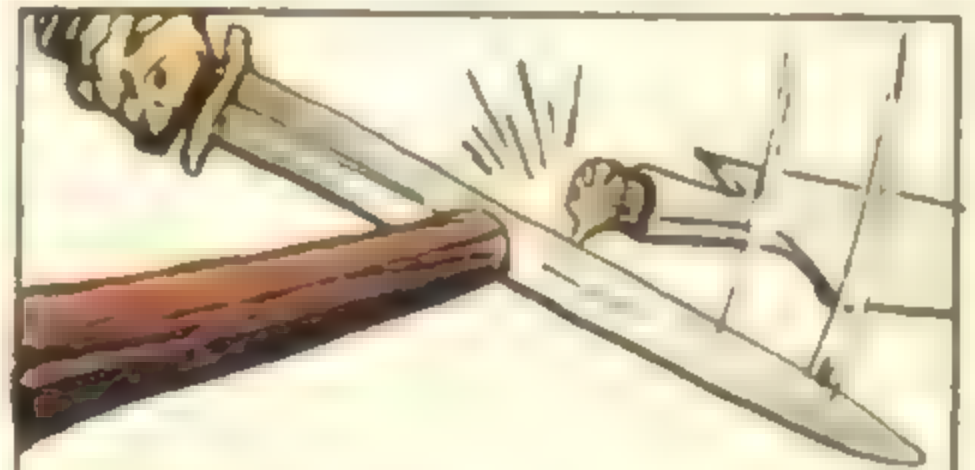
BASLANGIÇTA SADECE NEHRİLERDE İŞLEYEN
GEMİLER SONUNDA BÜYÜK DENİZLERE AÇILMA
YI BAŞARDILAR..

DOLAYIYLA COĞRAF SİNIRLAR GENİŞLEDİ,
DENİZE AÇILMAK, ASTRONOMİ KONULSUNDA B.G' SAHİBİ OLMAK
VE SAĞLAM TEKNE YAPABİLMEK DEMEKTİ..

METALURJİ, İLK BİLİLK ADAMI, GÜNLÜK
HAYATTA 5000 YIL ÖNCE İLK ALAŞIM
GERÇEKLEŞTİRMESİYLE ATTI.

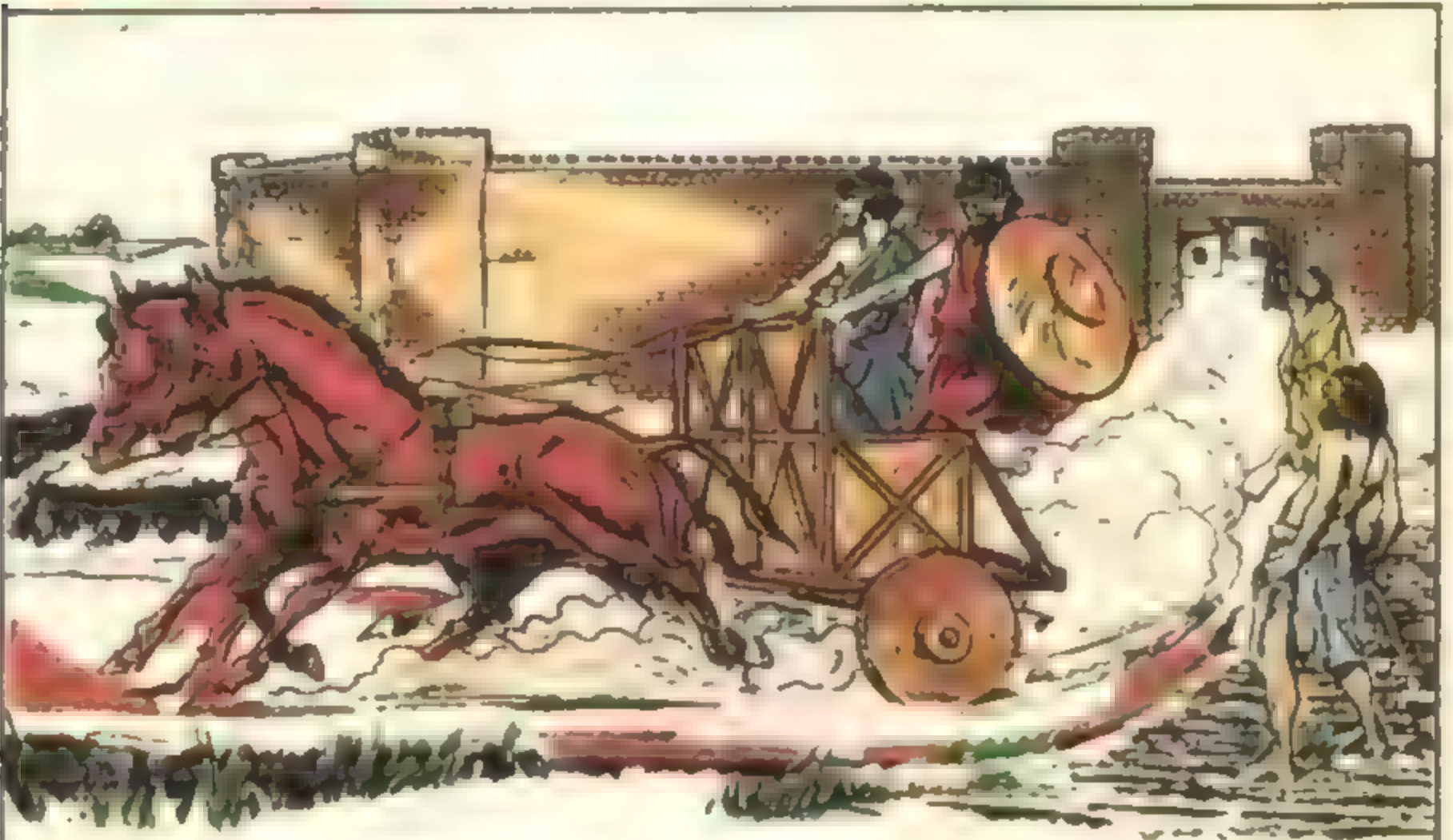
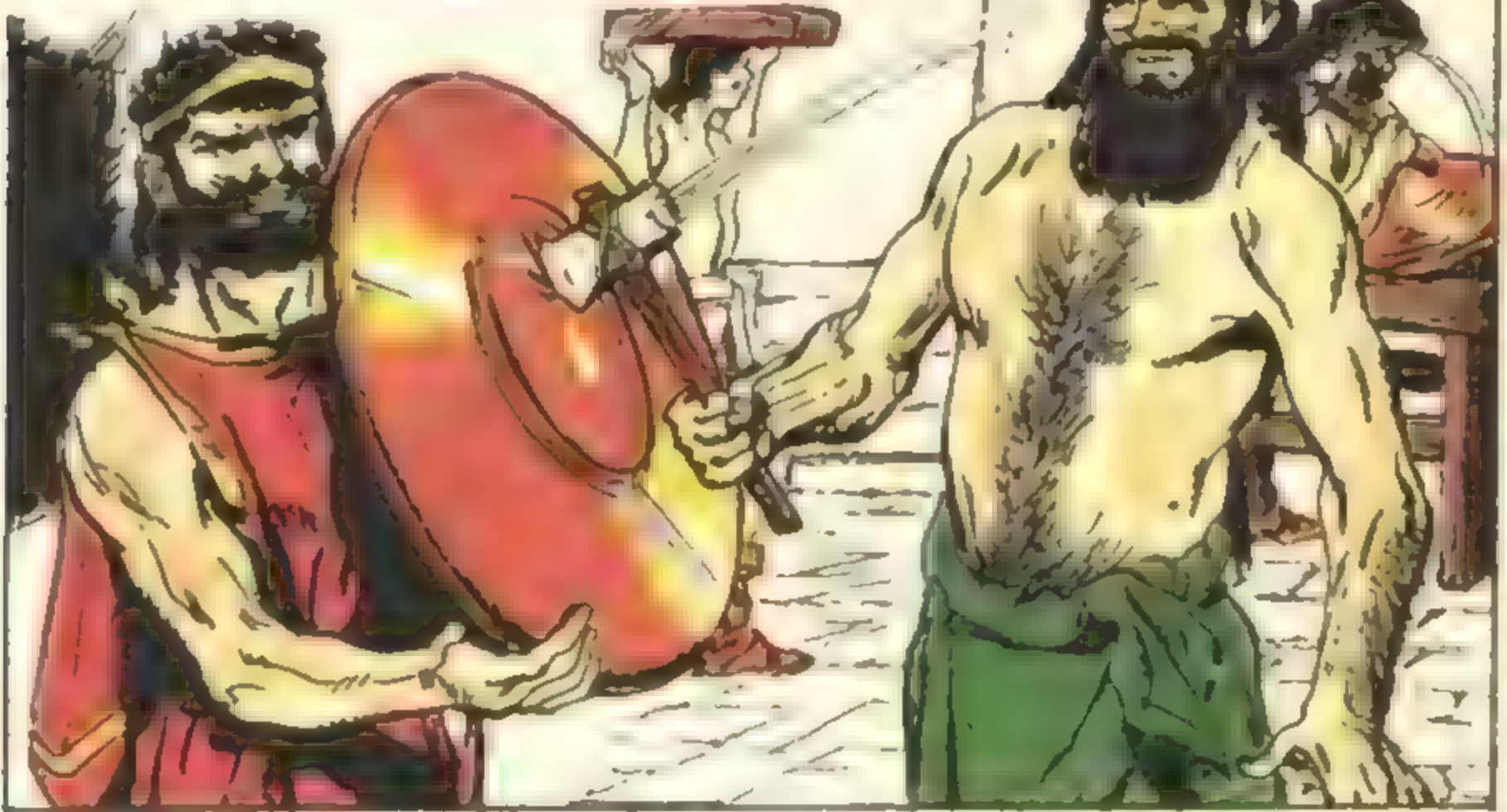
BÜ, BAKIR VE KALAY ALAŞIM-
LARI DANI OLUŞAN TUNÇ
(BRONZ) TU. TUNÇ, HER İKİ MA-
JENDEN DE DAHA DAYANIKLIYDI.

BU TARİHTEN SONRA
TARIM ALETLERİNDE TUNÇ-
TAN YARARLANILDI...

ÖZELLİKLE TARIALARIN SÜRÜL-
MESİNDE TUNÇTAN YAPILAN ARAÇ-
LAR BÜYÜK KOLAYLIK SAĞLIYORDU..

TUNCUN BULUNMASI O KADAR ÖNEMLİ
BİR OLAYDIKİ, SONUNDA ADI BİR DÖNE-
ME VERİLDİ: **TUNÇ DEVRİ**..

AHA, DÖNEMDE EL SAKATLAR VARDI
GELİŞMESİ, ÇOMLEKÇİ, DEMİRCİ, DULGER GEBİ, YENİ ÜSLEK
GRUPLARININ DOĞMASININ YOL AÇTI..

TARLA, ARININ EOTUK-
LARI, YAKINLARININ
OLAN KÖYLER.

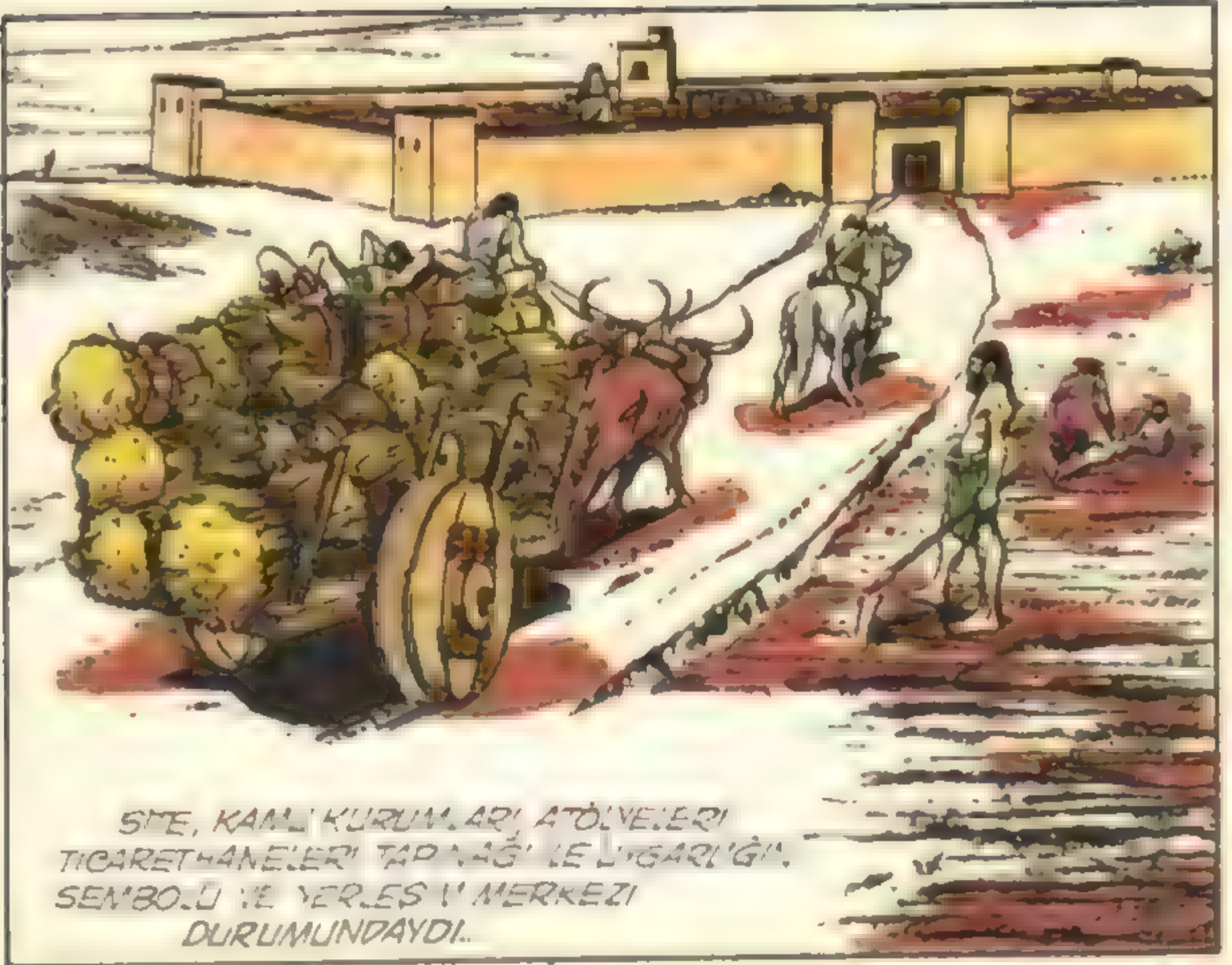

ZANAATKAR TUCCAR
VE FAR GÖREVLİLERDEN MEYDANA
GELEN SEHRİLER VOLLİSTİRDUGU
YERLER V BÖLGELERİ KURULDU

BASLICA GELİR KAYNAĞI TARIMDI..
TARIMDAN SAĞLANAN GELİRİN BİR BÖLÜMÜ
VERGİ OLARAK ALINIR...

YÖNETİM VE KAMU GİDERLERİ,
ASKERİ VE DİNİ HARCAMALAR, HEP
BU PARADAN KARSILANIRDI...

SİTE, KAMU KURUMLARI, ATÖLYELERİ
TİCARETHANELERİ, TAPU AĞI VE UYGARLIĞI,
SEMBOLOJİK YERLERİN MERKEZİ
DURUMUNDAYDI.

UNGARLIK DEYİME NE ANILYORLUZ?
BİR TOPLULUK ERİŞEBİLECEĞİ EN İYİ
GELİŞME DÜZEYİ. BAZI TARİHCİLERE GÖRE
İSE EN YÜKSEK KÜLTÜR DÜZEYİ.

UYGARLIĞIN İKİ SARTI
VARDI BİRİSİ
ŞEHİRLEŞMEDİR...

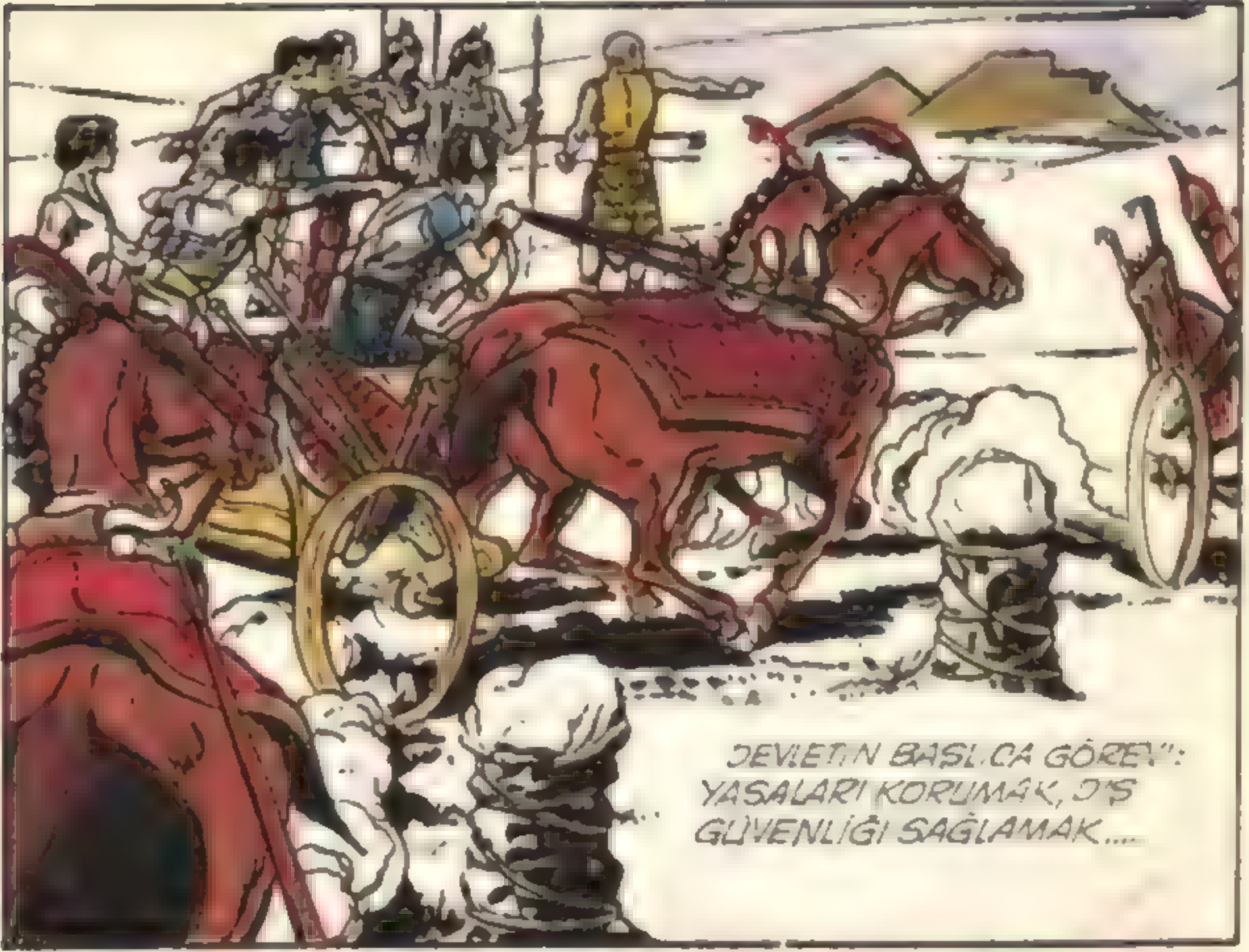

ŞEHİRDEKİ BİR
ALFES BARİDİR KÖH.
SULARIYA İSKİ KUDURAK,
BİGİE GÖRÜS AİSİER
Sİ. SAGLAR. TÖDLEHHA
YASAKIYI GE. SİTİR

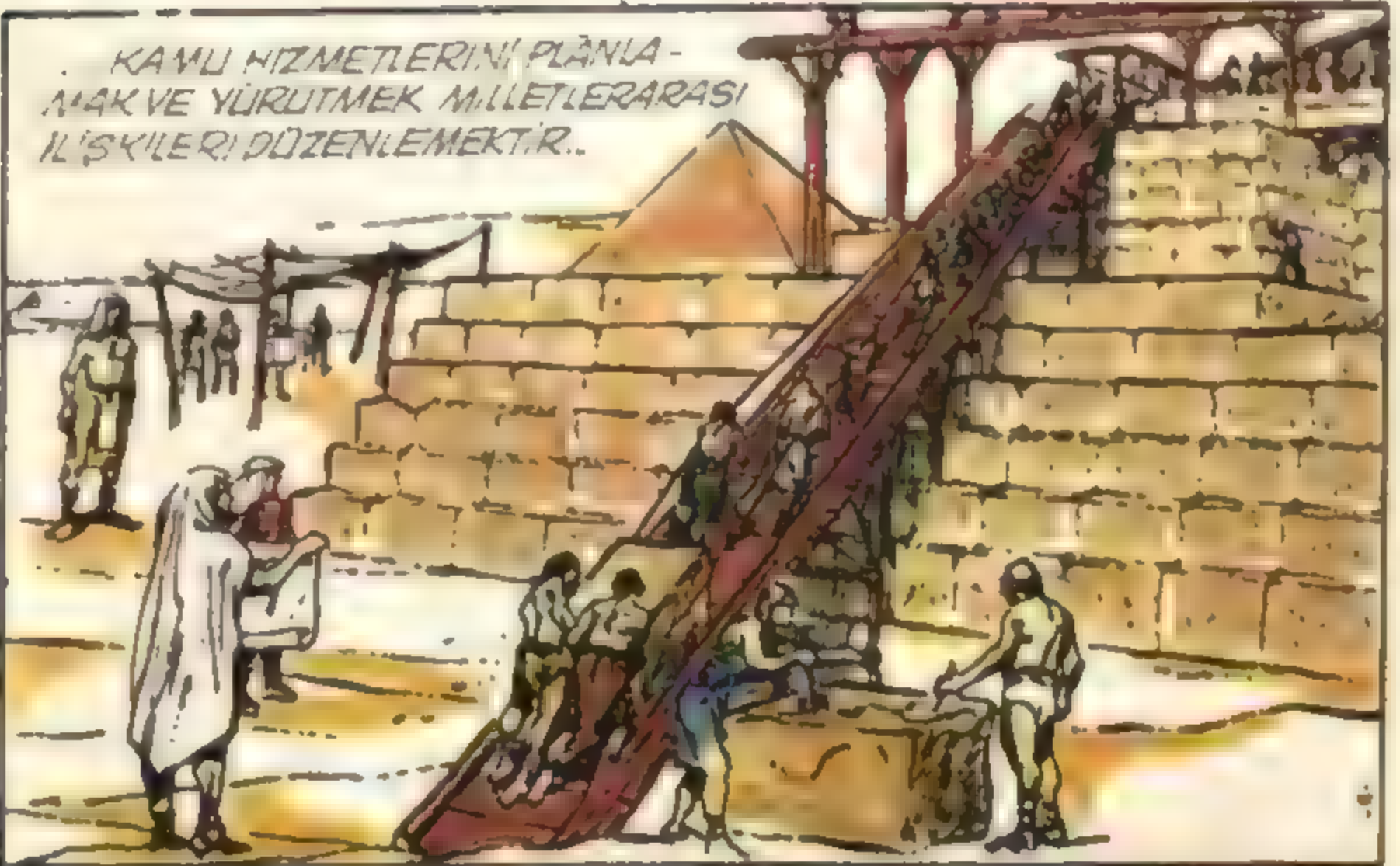
UYGARLIĞIN İKİNCİ SARTI İSE
HİVERARSİK BİR TOPLUM YAPISIDIR.
TOPLUMDA HERKESİN BELİRLİ BİR GO-
REVİ VE YERİ VARDIR. KİMİ ÇİFTÇİ, KİMİ
ZAVAAKAR. KİMİ MENUR, KİMİ DE
DİĞERLER.

HER UYGARLIĞIN TE-
MELİNDE DEVLET KAV-
RAMI YATAR VE DEVLET,
VATANDAŞLAR ARASIN-
DAKİ İSKİLERİ DÜZEN-
LEYEN YASALAR ÜZE-
RİNE KURULMUŞTUR

DEVLETİN BAŞLICA GÖREVİ:
YASALARI KORUMAK, O'S
GÜVENLİĞİ SAĞLAMAK....

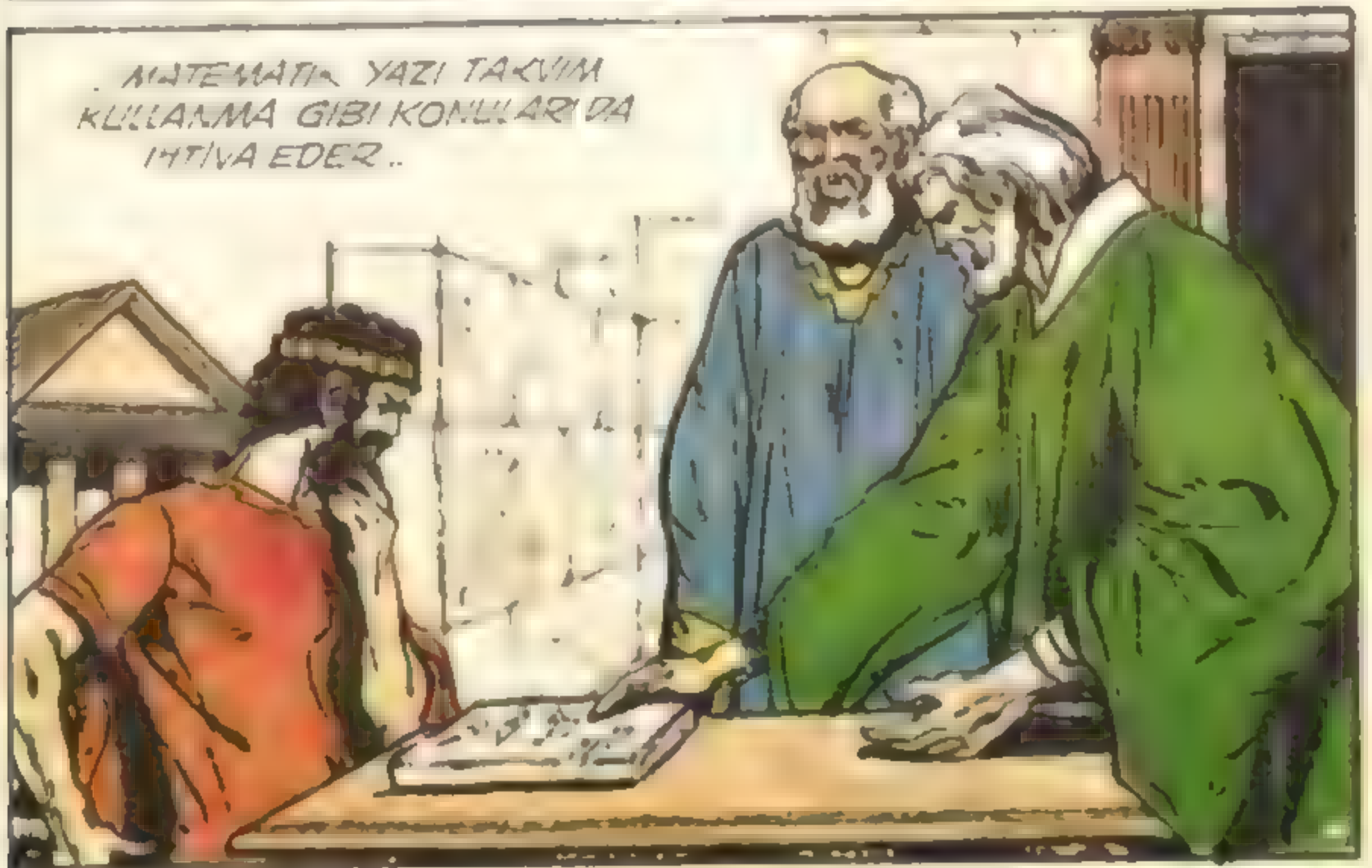

KAMU HİZMETLERİNİ PLANLA-
MAK VE YÜRÜTMEK MİLLETLERARASI
İLİŞKİLERİ DÜZENLEMEDİR..

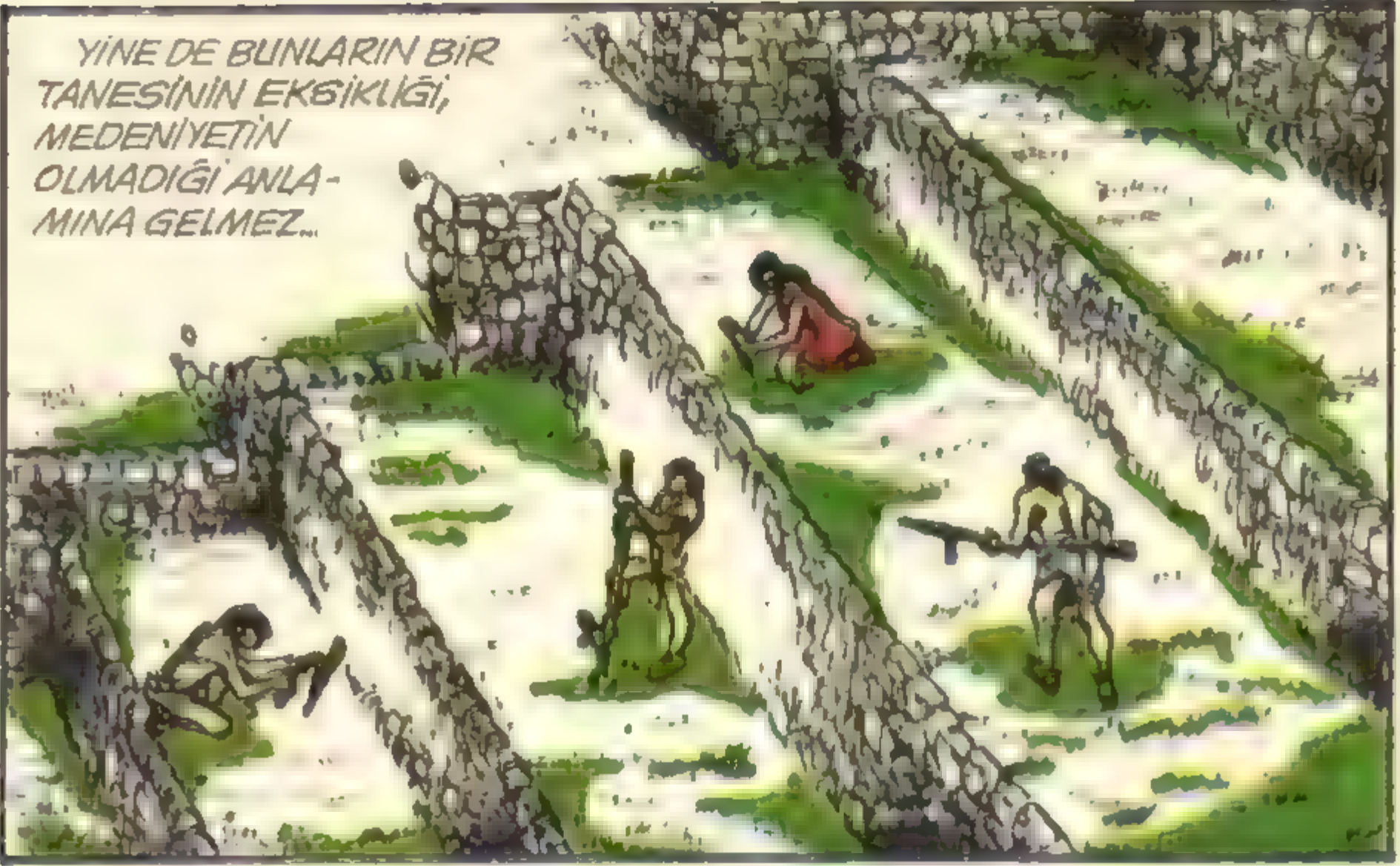
UYGARLIK AYNI ZAMANDA
İNANÇ BİRLİĞİNİ...

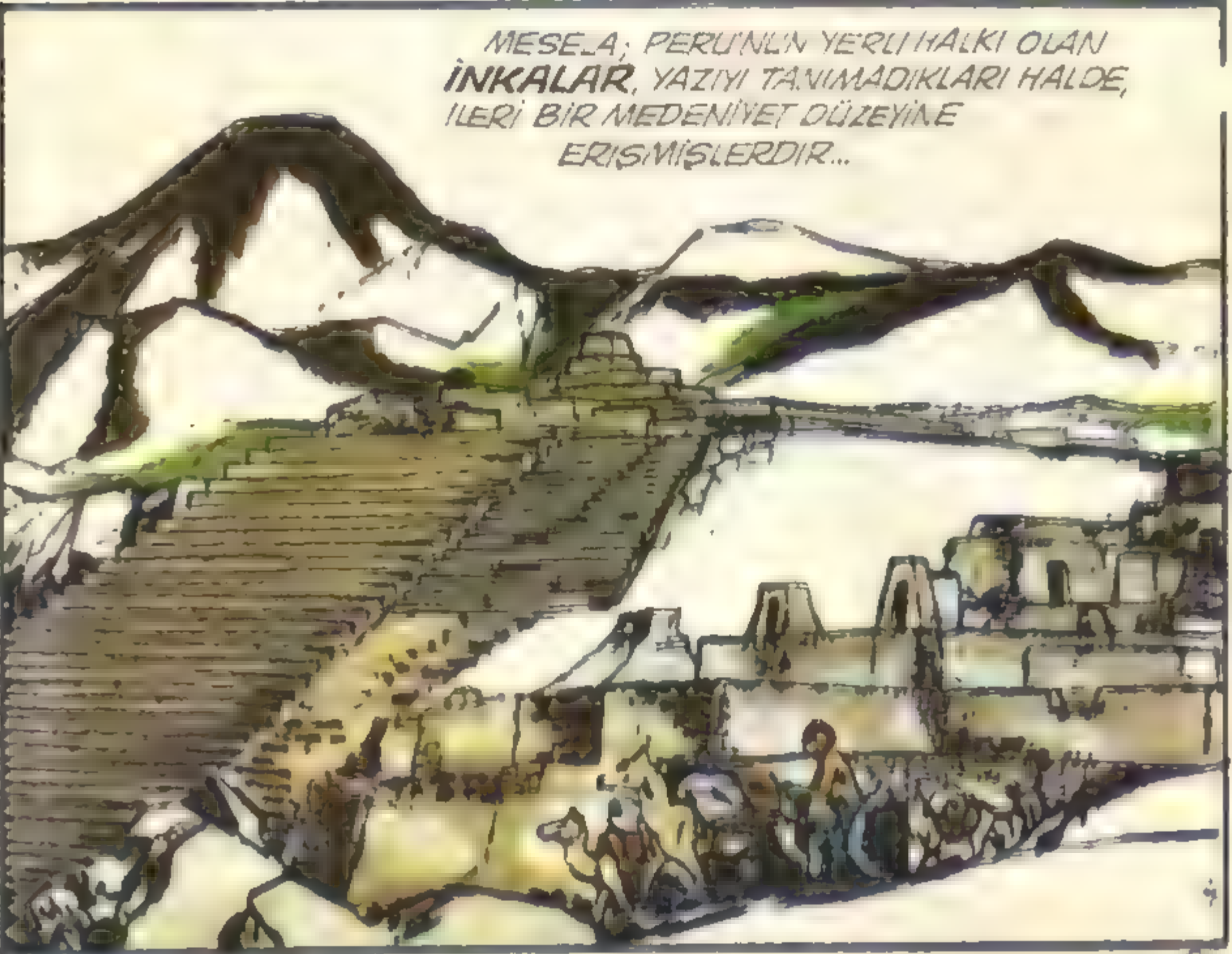
MATEMATİK YAZI TAKVİM
KULLANMA GİBİ KONULARDA
İHTİVA EDER...

YİNE DE BUNLARIN BİR
TANESİNİN EKSİKLİĞİ,
MEDENİYETİN
OLMADIĞI ANLA-
MINA GELMEZ...

MESELA; PERU'NUN YERLİ HALKI OLAN
İNKALAR, YAZIYI TANIMADIKLARI HALDE,
İLERİ BİR MEDENİYET DÜZEYİNE
ERİŞMİŞLERDİR...

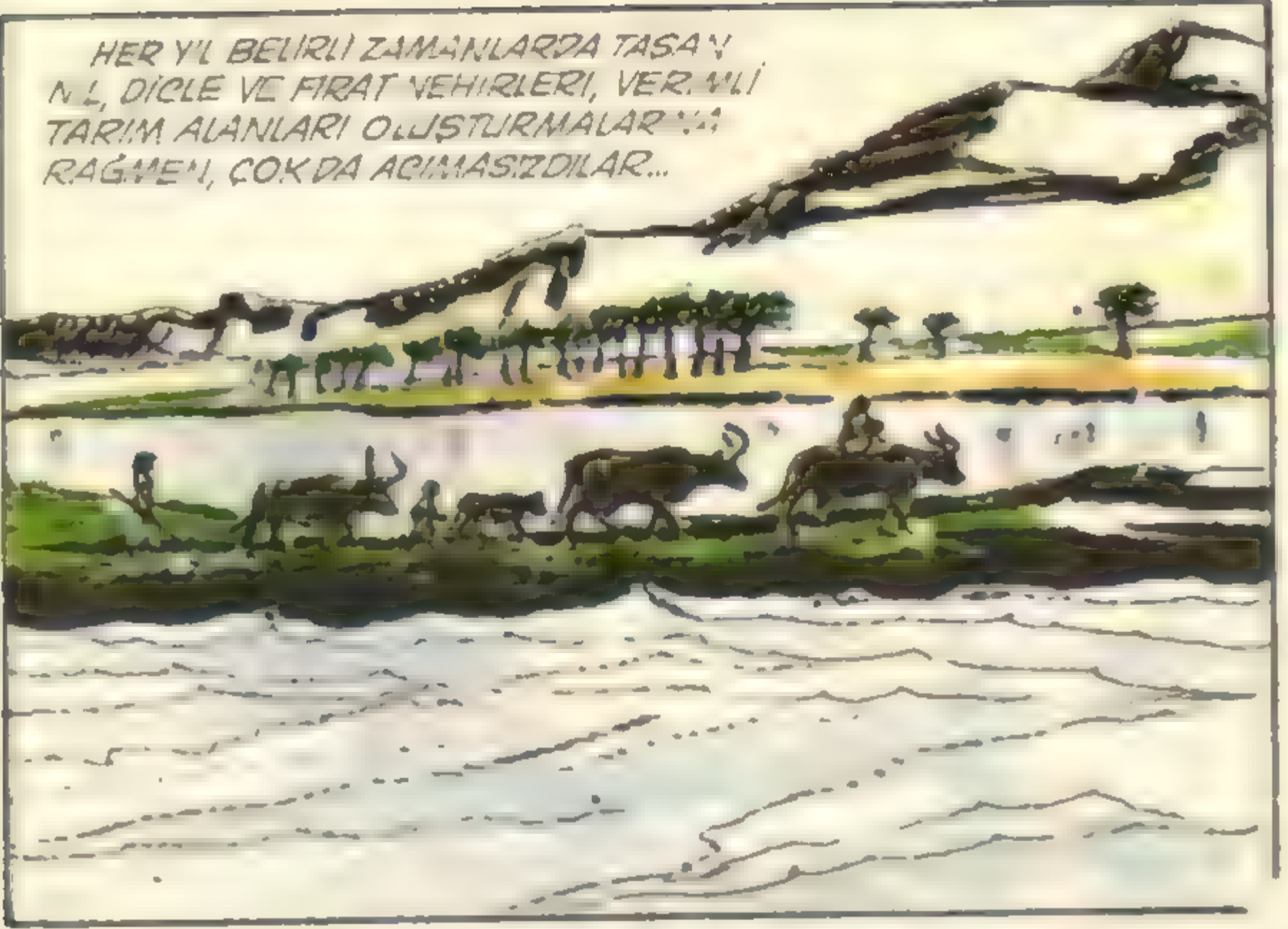
İLK UYGARLIKLAR MÖ.
9000-MÖ 5000 YILLARI
ARASINDAKİ 2000 YILLIK
SÜRE İÇİNDE, ANADOLU'DA
DİCLE VE FIRAT NEHİRLERİ-
NİN ARASINDA YER ALAN
ASAĞI MEZOPOTAMIA
YA'DA VE NİL VADİSİN-
DE ORTAYA ÇIKMIŞTIR.

ACABA İLK MEDENİYETLERİN
BESİĞİ NEDEN ZAGROS
DAĞLARININ ETEKLERİ
DEĞİL DE BURASIYDI?

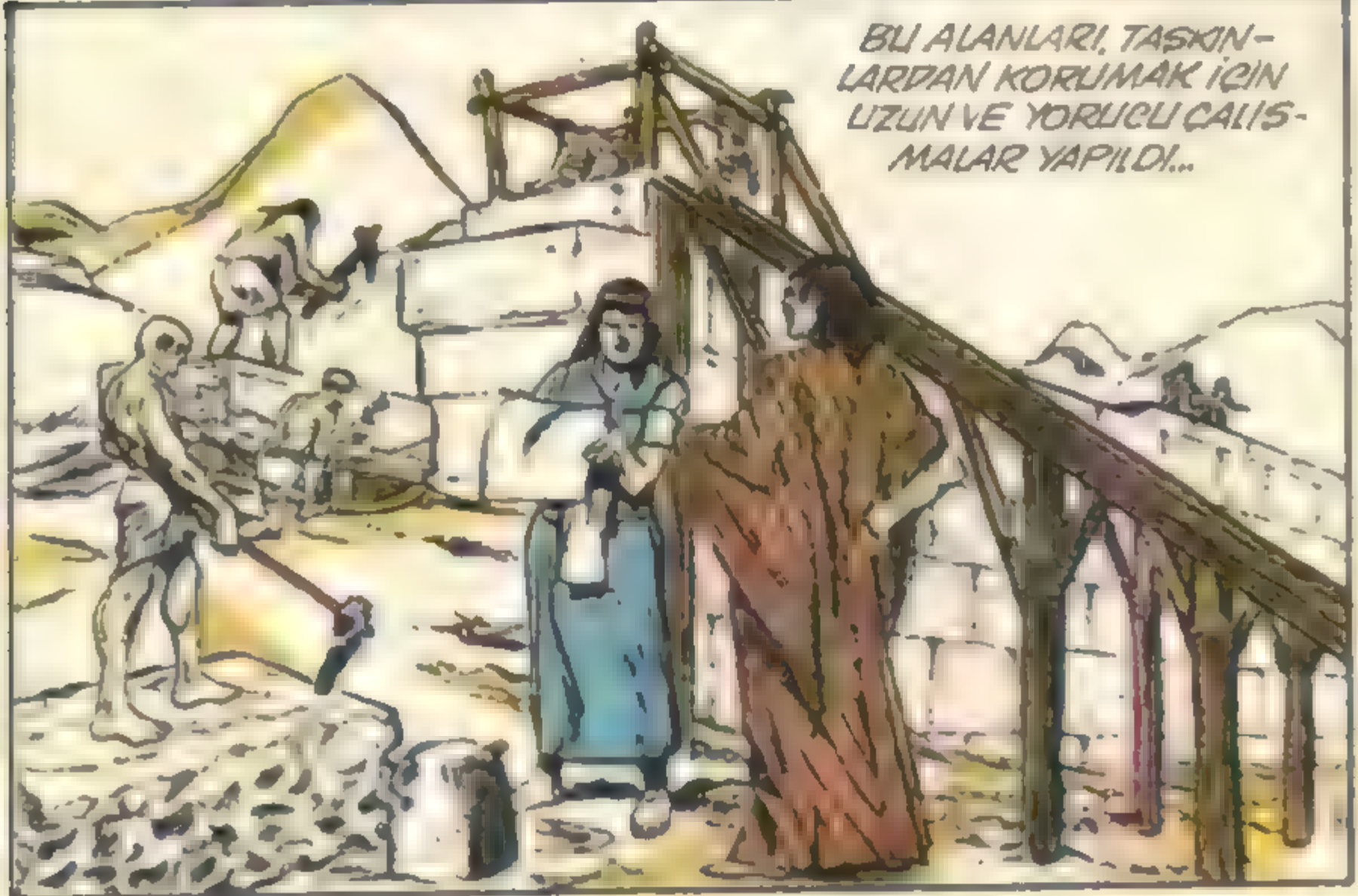

ÇÜNKÜ BURALARDA, DÜZENLİ BİR
YAG'IS REGİMİ YOKTU VE İNSANLAR
SULAMA ALANINDA BÜYÜK ÇABALAR
SARFETMEK ZORLUNDA KALMIŞLARDI..

HER YIL BELİRLİ ZAMANLARDA TASA-
NLI, DİCLE VE FIRAT NEHİRLERİ, VERİMLİ
TARIM ALANLARI OLUŞTURMALARDIR...
RAGMEN, ÇOK DA ACIMASIZDILAR...

BU ALANLARI, TASHIN-
LARDAN KORUMAK İÇİN
UZUN VE YORUCU ÇALIŞ-
MALAR YAPILDI...

BÜTÜN BUNLAR İÇİN ÇOK
SAYIDA İNSAN GÜCÜ. YOĞUN
BİR ÇABA, ORGANİZASYON VE
BİLGİ GEREKLİYDİ...

AMA ÇALIŞMALAR TAMAMLAN-
DIGINDA, EMEKLERİN BOŞA GİT-
MEDİĞİ GÖRÜLDÜ...

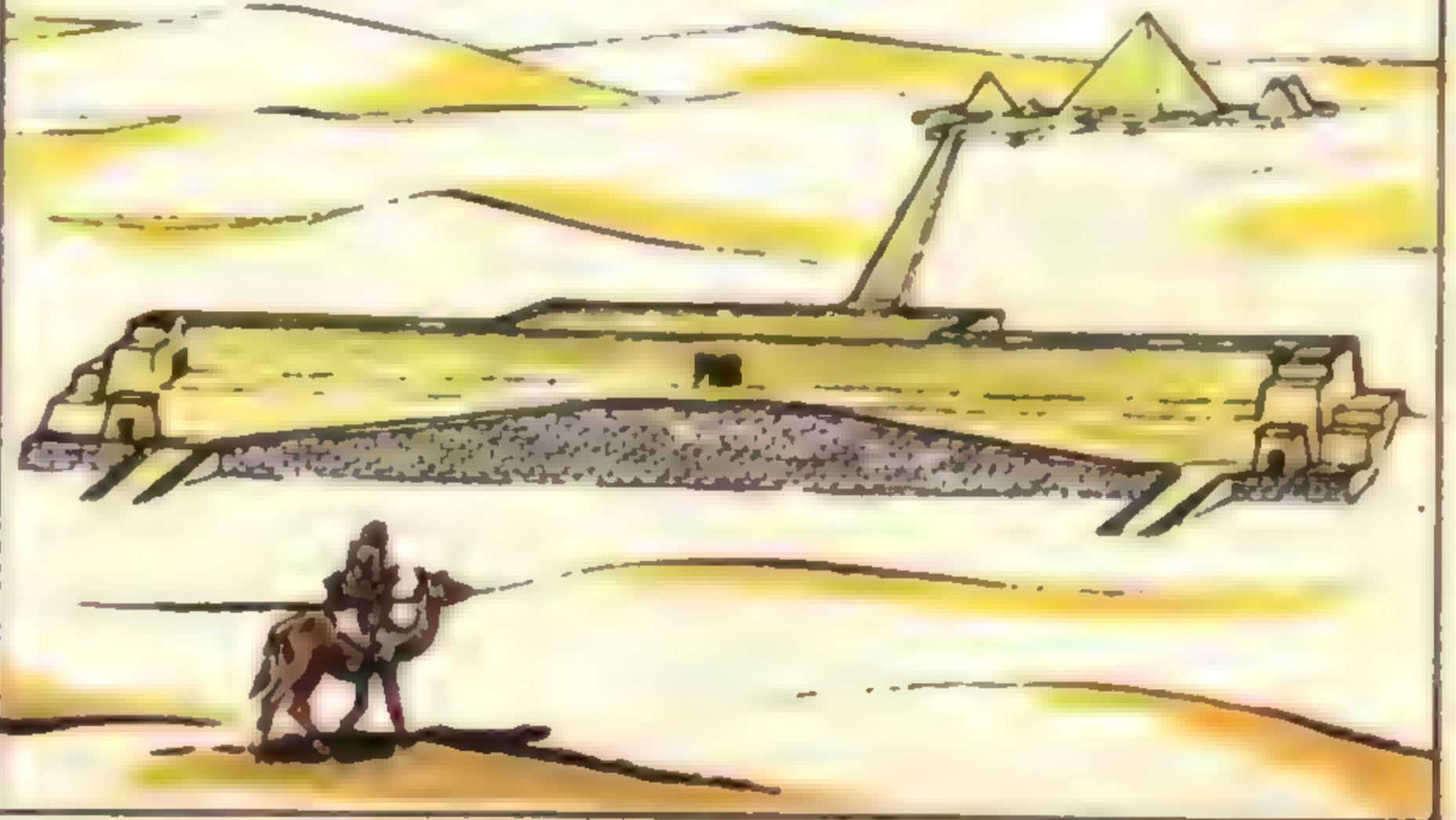
KOLLEKTİF VE PLANLI BİR ÇALIŞMA, KISA SÜREDE
SEMERESİNİ VERDİ.. ESKİ MISIRLILAR GİBİ **SÜMER-**
LER DE BU SAYEDE.....

....UZAK ÜLKELERLE TİCARET YAPARAK,
KENDİLERİNDE BULUNMAYAN, MADEN
VE ORMAN ÜRÜNLERİNİ, DEĞİŞ-TOKUŞ
YOLUYLA ELDE ETTİLER....

MEDELER İN SANLARA TABİAT ARMAGAN ETMEDİ ANCAK
İNSANLAR TABİATIN ZORLUKLARINA KARŞI ÇIKIŞINI BİLDİLER...

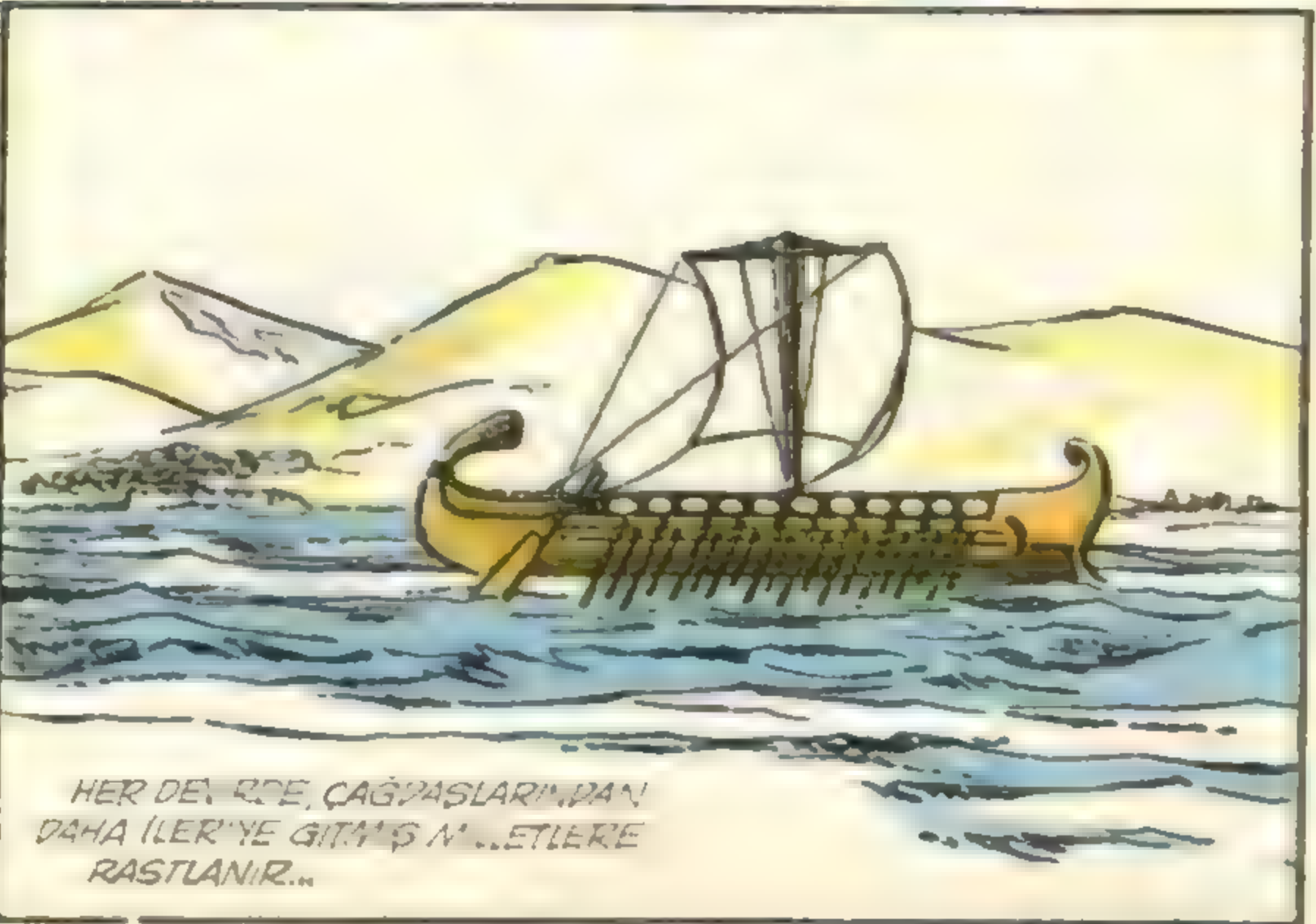

BUNUN EN BELİRGİN İFADESİ
GÜNÜMÜZDEN 5.000 YIL ÖNCE
SÜMERLER TARAFINDAN BULUNAN
YAZ OLDU. TARİH, BİLDİĞİNİZ GİBİ
YAZIYLA BAŞLAR...

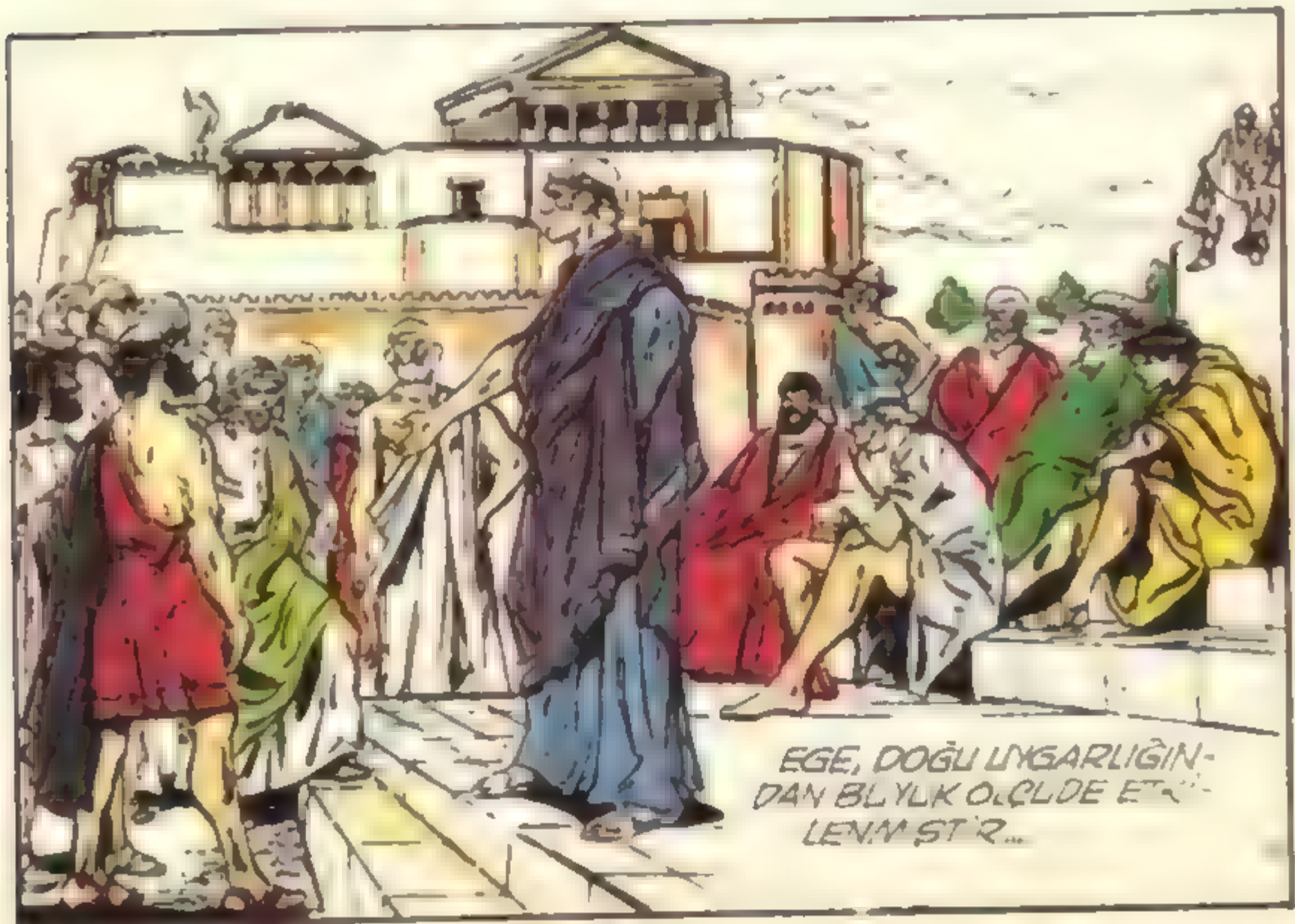

BUNUN EN BELİRGİN İFADESİ
GÜNÜMÜZDEN 5.000 YIL ÖNCE
SÜMERLER TARAFINDAN BULUNAN
YAZ OLDU. TARİH, BİLDİĞİNİZ GİBİ
YAZIYLA BAŞLAR...

**TARİH, ÇEŞİTLİ MEDENİYETLERİN ORTAYA ÇIKIŞINA,
YÜKSELİŞİNE VE ÇÖKÜŞÜNE SAHİT OLMUŞTUR...**

**HER DEĞERDE, ÇAĞDAŞLARIMIZIN
DAHA İLERİYE GİTMESİNİ...ETİLERE
RASTLANIR...**

BU KİTAPLA BİRLİKTE **TARİHÖN-**
CESİ DÖNEMİ GERİDE BIRAKMIŞ OLU-
YORUZ... ŞİMDİ ÖNÜMÜZDE, İNSANIN
BİNLERCE YIL SÜREN MEDENİYET DÖNE-
Mİ BAŞLIYOR. YAZININ BULUNMASIYLA BAŞ-
LAYAN MEDENİYET, BÜYÜK BİR YOL KATEDE-
REK, GÜNÜMÜZDE UZAYA TAŞMIŞ BULUN-
MAKTADIR...

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

ORTA TAŞ (MEZOLİTİK DEVİR) DEVRİNİN BAŞLARI

Sıcak hava ile birlikte tabiatta da bir kıpırdanma başladı. Hayvanlar, çeşit çeşit bitkinin boy verdiği vadilere ve dağ eteklerine (Toroslar, Lübnan ve Zagros Dağları) yerleştiler. İri memelilerin nesillerinin tükenmesi, en çok öteki hayvanlara yaradı. Yemyeşil bir tabiat, onları bekliyordu. İklimi, bitki örtüsü ve hayvanları ile dünyamız, bugünkünden pek farklı değildi. Cilalı Taş Devri'nin başlarına rastlayan bu dönemde Ortadoğu (İran-Filistin)'da yaşayan insanlar, bazı hayvanları evcilleştirmeyi başardılar. Ama Avrupa'da durum farklıydı. Avcıların bir bölümü, soğuk iklim şartlarının hüküm sürdüğü topraklara göç eden hayvanların peşinden kuzeye gitmişler, kalanlar çevrede bulabildikleri avlarla yetinmek zorunda kalmışlardı.

M.Ö. 7000-M.Ö. 6000 YILLARI

Bu dönemde Zagros Dağları ve Toroslar'ın etekleriyle, Suriye-Filistin şeridi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu ile Irak'ta tarımsal faaliyetlere başlandı. Filistin'de kurulan ve kalın surlarla korunan Jeriko yerleşim bölgesi, adeta küçük bir kent görünümündeydi.

Cilalı Taş Devri'nin hüküm sürdüğü en önemli coğrafi bölge, orta kuşaktı. Jarmo (Kuzey Irak), Hacılar (Anadolu), Ras-Şamra (Suriye), İran, Tesalya ve Makedonya'da yapılan kazılarda, bu döneme ait çok sayıda şehir kalıntısına rastlanmıştır. Tarım Peru ve Meksika'da bilinmesine rağmen, yine de insanlar daha çok ağaçlardan topladıkları yabani meyvelerle besleniyorlardı. Zamanla nüfus çoğaldı. Köyler kuruldu. Çömlekçilik sanatı doğdu. Yunanistan, İran, Suriye'de yapı-

lan kazılarının yanı sıra, Çatalhöyük ve Mersin'de de bu çağa ait çok sayıda seramik kap bulunmuştur.

Bu dönemde Ortadoğu, altın çağını yaşıyordu. Başlangıçta dağların eteklerinde kurulan köyler, akarsu vadilerine doğru genişledi. Mezopotamya'da, Dicle kıyısında kurulan Hassuna, buna örnektir. Türkiye, İran, Suriye ve Lübnan'daki yerleşim bölgeleri, tarımsal faaliyetleri açısından benzer özelliklere sahiptiler, farklı olan ve aynı zamanda her birinin ulaştığı uygarlık düzeyinin işareti olan unsur, günlük hayatta kullanılan çanak-çömleği (keramik ya da seramik) süslemede kullandıkları desenlerdi.

Cilalı Taş Devri, orta kuşakta özellikle Balkanlar'ın büyük bir bölümünde, Ege Adaları'nda ve İran platosunda yayılmaya devam etti. Nil'in deltasına ulaştı. Bu arada tarımın Amerika kıtasında yayılması biraz zaman almıştı. Yine de bu dönemde ekonomi, tarıma dayanıyordu. Peru ve çevresinde balıkçılık ilerledi. Madeni aletlerin yapımına başlandı. İran, Irak ve Suriye'de bulunan madeni parçalar, bu döneme aittir ve bakırın dövülmesiyle elde edilmiştir.

Cilalı Taş Devri, Orta Avrupa ve Akdeniz kıyısı boyunca ilerlemeye devam etti. Doğuya Asya içlerine kadar yayıldı. Mısır'a ait ilk kalıntılar, bu devre rastlar. Anadolu'da, özellikle Hacılar ve Çatalhöyük'te ele geçen çanak-çömlekler, desenleri açısından büyük farklılıklar gösterir.

Bu dönemde Orta Avrupa, Akdeniz kıyıları, Güney Rusya ve Orta Asya'da tarım ve hayvancılığın yanı sıra toplumsal yaşam ve çömlekçilik sanatında da ilerlemeler kaydedildi. Nüfus Nil'in deltasında ve Aşağı Mezopotamya'da yoğunlaştı. İlk dökme maden eşyanın İran ve Irak'ta ortaya çıkması, bu döneme rastlar.

M.Ö. 5000 YILLARI

Ortadoğu'da ilk uygarlıklar belirmeye başladı. Aşağı Mezopotamya'da Sümerler, şehircilik, yazının icadı, ticaret, sanat ve mimarlık alanlarında gözle görülür bir ilerleme kaydettiler.

Baltık Denizi kıyıları, İngiltere ve Kuzey Afrika'nın Cilalı Taş Devri'ni yaşamaya başladığı bu dönemde, Hindistan'da, Ganj ve İndus nehirlerinin kıyılarında tarım yapılmaya başlanmış, Çin'de darı ve çeltik ekimine geçilmiştir.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
MISIR

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

MISIR

KARACAN

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ